

Dicsérjétek az Úr nevét,
dicsérjétek, szolgálj, az Urat,
akik az Úr házában álltok,
Istenünk házának udvaraiban!
Zsolt 135,1–2

Új Ember

MAGYARORSZÁG KATOLIKUS HETILAPJA

LXXXI. évf. 46. • (4028.)
2025. november 16. • Ára 445 Ft

„Veletek vagytok mindennap!”

Az élő hit és a kulturális örökség találkozása a székesfehérvári tárlaton

Fotó: Merényi Zita

Székesfehérvár újabb fejezetet nyitott a keresztény kultúra és a magyar katolikus örökség megőrzésében: Erdő Péter bíboros, prímás megnyitójával ünnepélyes kezek között tárta ki kapuit a Székesfehérvári Egyházmegyei Múzeum új állandó kiállítása, „Veletek vagytok mindennap!” címmel.

Az eseménynek a Szent Imre-templom adott otthont. Jelen volt Vargha Tamás honvédelmi miniszterhelyettes, Székesfehérvár országgyűlési képviselője; Cser-Palkovics András polgármester, Molnár Krisztián, a Fejér Vármegyei Közgyűlés elnöke, továbbá számos közéleti szereplő, művész, történész és hívő – bizonyítva, hogy a Székesfehérvári Egyházmegye kulturális és lelki öröksége ma is élő valóság.

A tárlat anyagát a Székesfehérvári Püspöki Könyvtár, a Székesfehérvári Püspöki és Székeskáptalani Levéltár, valamint az egyházmegyei múzeum kincseiből állították össze. A kiállítás a keresztény üdvtörté-

net nagy állomásain vezet végig: a Szent Pétertől induló apostoli hagyománytól a szentségek ábrázolásán és az Eucharisztia titkán át egészen az Egyház hármasságáig – a küzdő, a szenvedő és a megdicsőült Egyházig.

Erdő Péter bíboros megnyitóbeszédében egészen rendkívülinek nevezte a kiállítást. Így fogalmazott: „Még egyházi gyűjteményeink falai között is ritkaság az olyan kiállítás, amely nem történelmi, műfaji vagy művészeti iskola szerinti logikával épül fel, hanem vezérfonalát egy kifejezetten teológiai gondolatmenet alkotja.” Hangsúlyozta továbbá, hogy a „Veletek vagytok mindennap!” cím nemcsak Jézus ígérését idézi, hanem az Egyház örök küldetését is kifejezi: Krisztus jelen van a történelemben, a szentségekben, az emberek életében, és ebben a kiállításban is.

„A tárlat végigvezet a keresztény üdvtörténet és az egyháztan alapvető állomásain. Az első szobában a Székesfehérvári Egyházmegye alapítólevelét és a Szent Péterhez kapcsolódó római ereklyéket láthatjuk.

(Folytatás az 5. oldalon)

Átalakul az Új Ember!

Advent első vasárnapjától, az egyházi év kezdetétől nyolcvanéves hetilapunk megújult külsővel jelenik meg.

Varga Ferenc szobrászművész az angyali anatómiáról
Hans Urs von Balthasar teológiája
Francia impresszionisták a Belvedere-palotában

A szívet nem szabad elszakítani a tudástól

Konferencia a hatvanéves Gravissimum educationisról

Hatvan éve adták közre a II. Vatikáni Zsinat Gravissimum educationis kezdetű nyilatkozatát a keresztény nevelésről. A Piarista Rend Magyar Tartománya és a Pázmány Péter Katolikus Egyetem (PPKE) ebből az alkalmából tartott konferenciát Budapesten november 6-án.

A tanácskozáson jelen volt Erdő Péter bíboros, prímás, esztergom-budapesti érsek és Michael Wallace Banach

érsek, magyarországi apostoli nuncius; Székely János szombathelyi megyéspüspök, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia (MKPK) elnöke, a PPKE nagykancellárja; Carles Gil i Saguer SchP piarista generális; valamint Zsódi Viktor SchP, a Piarista Rend Magyar Tartománya tartományfőnöke.

„Ma különféle reform és haladó pedagógiával találkozhatunk, melyek láthatóan nem termik meg a nevelés igazi gyümölcsét.

(Folytatás a 3. oldalon)

Lépünk ki a digitális világból?

Az Out! alkalmazás fejlesztőivel, volt piarista diákokkal beszélgettünk

Őszintén, mennyi a képernyő-idő? – huszoneves egyetemisták (volt piarista diákok) feltették maguknak ezt a kérdést, és a lehangoló eredményeket látva létrehozták az Out! alkalmazást, amely arra ösztönzi a fiatalokat, hogy időnként letegyék a telefont. Az applikáció fejlesztői, Juhász Gáspár, Nagy Lőrinc és Trautwein Albert vallják, nem kell teljesen kilépni a digitális világból, elég, ha képesek vagyunk tudatosan dönteni arról, hogy mikor lépünk be, mennyi időt töltünk ott és mivel. Applikációjukkal nemrég csatlakoztak az Analóg November akcióhoz, amely arra buzdítja a fiatalokat, hogy gyűjtsenek minél több offline időt, és nyerjenek ezzel értékes ajándékokat az iskolájuknak. Az Out! app fejlesztőivel az alkalmazás létrejöttéről és működéséről beszélgettünk.

(Folytatás a 9. oldalon)

Most már megáll a saját lábán

Fodor András és Keresztesné Várhelyi Ilona a Sziklára Épített Ház történetéről

Egészen egyedülálló összefogás révén épült fel Gyimesfelsőlőkon az Arpád-házi Szent Erzsébet Római Katolikus Líceum. Néhány debreceni katolikus értelmiségi álmódott egy nagyot, és belekezdett. Először egy zarándokházat szerettek volna létrehozni itt, ezt gondolták tovább, mígnem létrejött az iskola, a kollégium. A Sziklára Épített Ház történetét Fodor András és Keresztesné Várhelyi Ilona mesélte el lapunknak.

„Már 1990 előtt is rendszeresen összejártak a Magyar Katolikus Lexikon debreceni szócikkírói – kezdi a történetet Keresztesné Várhelyi Ilona. – A szoros kapcsolatot úgy szerettük volna megerősíteni, hogy létrehozunk egy egyesületet. Ám közben

lezajlott a rendszerváltás, létrejött a Keresztény Értelmiségiek Szövetsége (KÉSZ), vagyis adott volt, hogy mi is csatlakozzunk ehhez a kezdeményezéshez, így alakult meg a KÉSZ Debreceni Tagozata. Úgy gondoltuk,

(Folytatás a 7. oldalon)

Nyolcvanéves az
Új Ember

1945. augusztus 9-én jelent meg az Új Ember első száma. Lapunk nyolcvanéves fennállását ünnepelve cikksorozatot indítottunk, az elmúlt évtizedek írásainak legjavából válogatva.

(A sorozat következő részét a 12. oldalon olvashatják)

ISSN 0133-1205

2 5 0 4 6

9 770133 120548

Vallási vezetők imatalálkozója Rómában

A Szentatya vezetésével a keresztény egyházak képviselői és a vallások vezetői imatalálkozót tartottak október 28-án a Colosseumnál. A római találkozózt – mint minden évben – a Sant'Egidio közösség szervezte. Az alábbiakban közreadjuk XIV. Leó pápa teljes beszédének fordítását.

Szentatyák, keresztény egyházak és nagy világvallások tisztelt képviselői! Különböző vallási hagyományaink szerint imádkoztunk a békéért, most pedig összegyűltünk, hogy a megbékélés üzenetét küldjük a világnak. A konfliktusok mindenütt jelen vannak, ahol élet van, de a háború soha nem segít kezelésükben vagy megoldásukban. A béke a megbékélés folyamatos útja. Köszönetet mondok mindnyájatoknak, hogy eljöttetek ide imádkozni a békéért, és ezzel megmutattátok a világnak, mennyire döntő fontosságú az ima. Az emberi szívnek ugyan is rá kell hangolódnia a békére: a meditációban megnyílik, az imában kilép önmagából. Magunkba mélyedünk, hogy kiléphessünk magunkból. Erről teszünk tanúságot, amikor felajánljuk kortársainknak az ősi gyökerekkal rendelkező lelkeségek mérhetetlen kincseit.

A világ békére szomjazik: a megbékélés valódi és tartós korszakára van szüksége, amely véget vet a hatalommal való visszaélésnek, az erőfi-

togatásnak és a jog sárba tiprásának. Elég a háborúkból, a halottak és menekültek szívszorító tömegeiből, a mérhetetlen pusztításból! Mi, akik ma este együtt vagyunk, nemcsak a béke iránti szilárd elhatározásunkat fejezzük ki, hanem annak tudatát is, hogy az ima hatalmas erőforrás a megbékéléshez. Aki nem imádkozik, az visszaél a vallással – akár gyilkolásra is felhasználja azt. Az ima a lélek mozdulata, a szív megnyílása. Nem kiáltott szavak, nem önmutogató viselkedésformák, nem Isten teremtményei ellen használt vallási jelszavak. Hisszük, hogy az ima megváltoztatja a népek történelmét. Az imahelyek legyenek a találkozás sátrai, a megbékélés szentélyei, a béke oázisai! Szent II. János Pál pápa 1986. október 27-én

Assisibe hívta a világ vallási vezetőit, hogy imádkozzanak a békéért: soha többé egymás ellen, hanem egymás mellett! Ez történelmi pillanat volt, fordulópont a vallások közötti kapcsolatokban. „Assisi szellemében” évről évre folytatódta ezek az ima- és párbeszédtalálkozók, amelyek baráti légkört teremtettek a vallási vezetők között, és sok békevágyat fogadtak be.

Úgy tűnik, a világ ma az ellenkező irányba halad, de mi újra Assisiből indulunk útnak: a közös küldetéstudatból, a békéért való felelősségvállalásból. Köszönetet mondok a Sant'Egidio közösségnek és az összes szervezetnek – katolikusoknak és nem katolikusoknak egyaránt –, amelyek gyakran az árral szemben is életben tartják ezt a szellemet. Az „As-

sisi szellemében” végzett ima a Katolikus Egyház számára a II. Vatikáni Zsinat *Nostra aetate* nyilatkozatában lefektetett szilárd alapon nyugszik. Ez a dokumentum megújította az Egyház és a vallások kapcsolatát, és éppen ma 1965. október 28-án történt kihirdetésének hatvanadik évfordulóját ünnepeljük.

Együtt megerősítjük a – zsinati atyák által akart – párbeszédre és testvériségre irányuló elköteleződést, amely oly sok gyümölcsöt hozott. Akkori szavaikkal élve: „Nem hívhatjuk segítségül Istent, mindenek Atyját, ha nem tekintünk testvérek bizonyos embereket, akik pedig Isten képmására vannak teremtve” (*Nostra aetate*, 5) – tanítja a II. Vatikáni Zsinat. Minden hívő a testvérünk. A vallásoknak

mint „nővéreknek” pedig elő kell segíteniük, hogy a népek testvérként, ne pedig ellenségként bánjanak egymással. „Az összes nemzet ugyanis egy közösség, közös az eredetük” (uo. 1).

Tavaly Párizsban találkoztatok, és Ferenc pápa arra az alkalomra ezt írta nektek: „Távol kell tartanunk a vallásokat attól a kísértéstől, hogy a nacionalizmusok, etnicizmusok, populizmusok erősítésének eszközeivé váljanak. A háborúk egyre súlyosbodnak. Jaj annak, aki megpróbálja bevonni Istent a háborúba!” Magamévá teszem ezeket a szavakat, és nyomatékkal megismételtem: a háború sosem szent, csak a béke szent, mert azt Isten akarja!

Az ima erejével, az ég felé emelt, csupasz kezekkel és a másik felé nyújtott, nyitott tenyérrel kell előmozdítanunk, hogy mielőbb véget érjen ez a háború és az erőszak uralta korszak, és új történelem kezdődjön. Nem fogadhatjuk el, hogy ez a korszak tovább tartson, hogy formálja a népek gondolkodását, és hogy megszokjuk a háborút mint az emberi történelem természetes kísérőjét! Elég! Ez a szegények kiáltása és a föld kiáltása. Elég! Uram, hallgasd meg kiáltásunkat!

Tiszteletreméltó Giorgio La Pira, a béke tanúja, amikor nehéz időkben politikusként dolgozott, ezt írta Szent VI. Pál pápának: amire szükségünk van, az „a világ másfajta

történelme: a »tárgyalás korának története«, egy új, háború nélküli világ történelme”. E szavak ma mindennél jobban az emberiség programjává válhatnak. A megbékélés kultúrája győzze le a tehetetlenség eluralkodott globalizációját, amely mintha azt sugallná, hogy másfajta történelem lehetetlen. Igen, a párbeszéd, a tárgyalás, az együttműködés képesek kezelni és megoldani a konfliktushelyzetekből adódó feszültségeket. Meg is kell tenniük!

Megvannak a pozíciók és az emberek, akik képesek erre. „A háború befejezése minden politikai vezető elodázhatatlan kötelessége Isten előtt. Minden politika prioritása a béke. Isten számon kéri majd azokat, akik nem keresték a békét vagy szították a feszültségeket, előidézték a konfliktusokat! Számot kell adniuk minden háborús napról, hónapról, évről, melyek a népeket sújtották!” Ez az a felhívás, amelyet mi, vallási vezetők teljes szívünk-ből intézünk a népek vezetőihez. A népek békevágyát visszhangozzuk. Azoknak adunk hangot, akiket nem hallanak meg, és akiknek nincs hangjuk. Merjék a békét választani!

És ha a világ süket maradna e felhívásra, biztosak vagyunk abban, hogy Isten meghallgatja imánkat és a sok szenvedő sírását. Mert Isten háború nélküli világot akar. Ő megszabadít bennünket ettől a bajtól!

Fordította: Tőzsér Endre SP
Fotó: Vatican Media

Nyugdíjba vonul a vatikáni fotós

Francesco Sforza VI. Pál óta követte tekintetével a pápákat

Francesco Sforza negyvennyolc évi vatikáni szolgálat után vonul nyugdíjba. A *L'Osservatore Romano*, illetve a *Vatican Media* fényképesként követte az egyházfők tevékenységét, VI. Pál pápaságától kezdve XIV. Leó pápa szolgálatának első néhány hónapjáig. Paolo Ruffini, a Kommunikáció Dikasztériumának prefektusa írását adjuk közre.

Francesco Sforzát már azelőtt megismertem – vagyis inkább: megtanultam felismerni őt –, hogy ő megismert volna engem. Ahol a pápa volt, ő is ott volt. Előbb is, mint a pápa. Diszkrétan, csendben, mosolygósan, mindig sietősen. Így kezeztél észrevétlen maradni, de mindig jelen volt. Lehetetlen volt nem észrevenni: jelenléte volt a jel, hogy a pápa hamarosan megérkezik.

VI. Pál pápa alatt kezdett, folytatta II. János Pál pápa mellett, XVI. Benedek fő fényképészé lett 2007-től, majd Ferenc pápáé, és végül szolgálata utolsó hónapjait XIV. Leó mellett töltötte. Fotóit sok-sok ezer ember őrzi emlékezetében: különleges képek sora az apostoli utakról, a találkozásokról, a pápák gesztusairól. Francesco, aki most nyugdíjba vonul, negyvennyolc éven át a pápák és Isten népének szeme volt, általa találkozott a tekintetük. Egy másik nagy fotós, Arturo Mari tanítványa és asszisztense volt, aki ötvenegy éven át dokumentálta a római egyház történetét, XII. Piusztól XVI. Benedekig; ő volt az, aki képekkel is elmesélte a II. János Pál pápa elleni merényletet.

Amikor Arturo Mari nyugdíjba vonult, Francesco Sforza vette át tőle a feladatot, és most a rá jellemző tapintattal és alázattal továbbadja Simone Risolutinak. Francesco Sforza soha nem szerepelt riportokban, nem szóltak róla szalagcímek. Azonban a történelem mégis sokat köszönhet neki. Fotói számtalan lapban jelentek meg, szerte a világon. Emberek millióinak

érintette meg a szívét és az elméjét, noha neve nem is szerepelt a képek mellett.

Fényképezőgépét a közösség szolgálatába állította. Tudta, hogyan mesélje el képekkel Péter szolgálatának a lényegét: a közelséget, a találkozást, az ölelést, az egymáson nyugvó tekinteteket. Eszembe jutnak a Regina caelick alkalmával készült képek; vagy ahogy Ferenc pápa átöleli a fogvatartottakat; a gyerekek és menekültek Leszbosz szigetén; az Irakban vagy Kanadában készült fotók; vagy az, amelyen egy idős asszony látható Panamában, aki egy táblát tart a kezében „Mi is tudunk zajt csapni” felirattal.

Francescót, bár nem szerette, ha fényképezik, mégis megörökítették más fotósok és a televíziós kamerák is. Ezért ismertem őt, mielőtt megismertem volna, mint mindenki más. Mert lehetetlen volt nem ismeri őt: Francesco mindig ott volt, biztosan jelen volt. Azokon a képeken, amelyeken véletlenül ő is látható, tapintatos és nyugalmat sugároz, és érzékelhető munkájának a varázsa: megállítani a történelmet abban a pillanatban, amikor az történik, egy másodperccel korábban megragadni a következő pillanat nagyszerűségét és szépségét, amikor a szeretet láthatóvá válik.

Egyszer azt mondta – jöllehet szükséztű egyébként –, hogy a fotós olyan kézműves, aki a kezét, szemét, de főképp a szívét teszi bele a munkájába és a fényképezőgép lencséjébe. Ezt akkor mondta, amikor maga és fotostársai nevében odaajándékozott egy korábban az utcán élő embernek egy olyan fényképezőgépet, amelyet azelőtt a pápa fotózására használtak. Majd hozzáfűzte: „Aki az utcán él, az jól tudja, hogy egyetlen fotó is segíthet megismerni a valóságnak azon arcait, amelyeket sokszor nem látunk vagy nem akarunk látni.”

Akkor ismertem meg személyesen, amikor a Kommunikáció Dikasztériuma prefektusa lettem. És valahányszor beszél-

tem vele, vagy láttam őt fotózni, vagy azt, amint a számítógépén archiválja a napi több száz képet, arra gondoltam, az őve igazi hivatás: fényképekkel tanúskodni arról, amit a szavak nem tudnak elmondani, vizuális nyomot hagyni arról, amit látott, a jóról, amivel találkozott, Jézus jelenlétéről a világban.

Most, hogy nyugdíjba vonul, azt gondolom, mindannyian tartozunk neki egy „köszönöm”-mel. Köszönünk, Francesco, minden egyes képet, minden elkapott pillanatot, ritkán hallott szavaidat és széles mosolyodat. Köszönjük, hogy megmutattad nekünk, hogy a jó kommunikáció nem az, amelyik zajt kelt, hanem amelyik meg tudja látni, még a csendben is, a történet értelmét és a hit nagyszerűségét. Köszönjük, hogy megmutattad a világnak az Egyház szépségét, irgalmát, reményét.

Köszönünk minden fényképet, amely imává vált. Tudom, hogy ezekkel a szavakkal most átlást követek el a szerénység ellen, de bízom megértésedben. Jó életet, Francesco! Vidd tovább fényképezőgépedet a válladon, és meséld tovább a világban még meglévő szépségekről!

Fordította: Verestói Nárcisz
Forrás: Vatican News spanyol nyelvű szerkesztősége
Fotó: Vatican News

XIV. Leó ismét Ferenc pápa sírjánál imádkozott

November 3-án este Castel Gandolfóba indulva Leó pápa a Santa Maria Maggiore-bazilikában tiszteletét tette elődje sírjánál. Aznap délelőtt XIV. Leó szentmisét mutatott be Ferenc pápa, valamint az év folyamán elhunyt bíborosok és püspökök lelki üdvéért.

Mielőtt elindult Castel Gandolfóba az immár szokásos heti pihenőnapjára, XIV. Leó pápa este 8 óra körül megállt a Santa Maria Maggiore-bazilikánál, hogy Ferenc pápa sírja előtt imádkozzon. Letért a márványsírnál – amelyen mindig van egy szál fehér rózsza Lisieux-i Szent Teréz emlékére, akinek állandó lelki jelenléte meghatározó volt Jorge Mario Bergoglio életében –, és elhelyezett egy csokor fehér rózsát. Ez a gesztus tisztelgés volt elődje előtt, akit a Sforza- és a Pál-kápolna között temettek el. A Pál-kápolnában található a Salus Populi Romani-ikon, amelyet az argentin pápa oly sokszor meglátogatott nemzetközi útjai és kórházi kezelése előtt és után. A Mária-kegykép előtt Leó pápa is megállt imádkozni, majd 20.15 körül elhagyta a bazilikát, folytatva útját Castel Gandolfo felé – tájékoztatott a Szentszéki Sajtóközpont.

Aznap délelőtt XIV. Leó a Szent Péter-bazilika Cathedra Petri-oltáránál mutatott be gyászmisét Ferenc pápa, valamint az év során elhunyt bíborosok és püspökök lelki üdvéért. Nagy szeretettel ajánlotta fel a szentmisét elődjéért, „aki a szent kapu megnyitása s a Rómára és a világra adott húsvéti áldás után hunyt el. A szentév kegyelme révén ez a mise – számomra az első – különös jelleget kap: a keresztény reményét”. Ferenc pápa, valamint az idén elhunyt bíborosok és püspökök ezt a „reményt élték meg, tanúsították és tanították” – mondta a Szentatya homíliájában.

Május 10-én este, két nappal Szent Péter székébe való megválasztása után XIV. Leó pápa, hazafelé tartva a genazanoi Mária-kegyhelyről, betért a Santa Maria Maggiore-bazilikába, hogy imádkozzon elődje sírjánál, amelyet a »Franciscus« felirat jelöl, és amelyet nap mint nap számos hívő és zarándok keres fel. Az új pápa akkor virágokat helyezett el a sírkövön, majd néhány percig csendben imádkozott.

Ugyanezt tette a Szentatya június 22-én is, a Krisztus Testének és Vérének főünnepe, Úrnapja alkalmából tartott körmenet után, amely a Lateráni Szent János-bazilikából indult, és a Santa Maria Maggiore-bazilikában ért véget.

Fordította: Hollósi Judit
Forrás és fotó: Vatican News olasz nyelvű szerkesztősége

A szívet nem szabad elszakítani a tudástól

Konferencia a hatvanéves Gravissimum educationisról

(Folytatás az 1. oldalról)

Mint ahogyan azt Szentmártoni Mihály SJ pszichológus megírta a hetvenes években, a nyugati társadalom kétharmada érzelmiileg kiegyensúlyozatlan, erkölcsileg kiskorú és valószínűleg primitív. A helyzet azóta romlott – kezdte köszöntőjét Kuminetz Géza, a PPKE rektora.

A pedagógia nagy kérdése, hogy miként tud ennek ellenére normális maradni. Rá kell ébresztenie a diákokat arra, hogy munkálkodnia kell önmagán, ehhez pedig mestert kell keresnie. De ki lehet mester? – tette fel a kérdést a rektor. Először is a szülők, akik az érzelmi biztonságot nyújtják neki, a tanítók, akik az ép erkölcsi tudatot alakítják ki az emberben, valamint a lelkipásztorok, akik a vallási tudatot formálják. De kinek a képere és hasonlatosságára nevelünk? A keresztény oktatás Krisztus képét állítja elének. Ő mutatja meg az eredeti és teljes képet az Istenről, a világról és az emberről. Őt követve egyensúlyba hozhatjuk az emberben feszülő ellentéteket – fogalmazott Kuminetz Géza.

Erdő Péter bíboros, prímás, esztergom-budapesti érsek köszöntőjében rámutatott: ha az elmúlt hatvan év keresztény neveléssel kapcsolatos statisztikáit vizsgáljuk, a terjeszkedés, külső bővülés képe rajzolódik ki. Az illetékes szentszéki dikasztérium közölni szokta a katolikus iskolák számát, hallgatóik létszámát és földrajzi elhelyezkedésüket. Ebből az látszik, hogy a számok növekedtek, a földrajzi elhelyezkedés egyenletesebb lett, mert az Európán kívüli világ súlya megnőtt. Ugyanakkor Európában több helyen is megszűntek katolikus iskolák. Közép-Kelet-Európában viszont

Kuminetz Géza, a PPKE rektora

1990-től kezdve számos intézményt visszaadtak, sőt olyan katolikus iskolák is működni kezdtek, amelyek más intézmények átalakításával vagy teljesen új alapítással jöttek létre.

Mindez arra utal, hogy a szülőknél, a családokban igény van az ilyen iskolákra, gyakran még akkor is, ha maguk a szülők nem katolikusok, vagy nem gyakorolják vallásukat. Ennek az igénynek a hátterében sokszor külső tényezők húzódnak meg. Nyugodt iskolai légkör, magasabb színvonal, esetleg jobb felszereltség. Társadalmilag kétféle katolikus iskola tűnik kelendőnek: az egyik a kiemelkedő színvonalú, úgynevezett elit iskola. Mivel a finanszírozás sok helyen nem teljesen megoldott, ezekben az iskolákban gyakran magas a tandíj. Ilyenkor, még ha a fenntartó tud is néhány ösztöndíjat adni, az iskola mégis úgy jelenik meg a az emberek szemében, mint a gazdagok iskolája. Pedig a tanító rendek többnyire éppen azért alakultak, hogy a szegény gyerekeket iskolázáshoz, megélhetéshez juttassák. És az a másik iskolatípus, ahol a katolikus iskolák iránt kereslet és bizalom mutatkozik. Ezekben az iskolákban szegény gyerekek is tanulhatnak. Lehet, hogy nem túl

elegáns az épület, de a tanárok szívvel-lélekkel dolgoznak. Magam is láttam Brazíliában olyan iskolát, amelyet egy kegyhelyet üzemeltető katolikus egyesület tart fent a szegények számára. Példamutató döntés, ha vannak olyan magán-személyek, akik nagyvonalúan támogatnak egy ilyen iskolát.

Hazánkban jelenleg az állami iskolákkal egyenlő szintű állami támogatás biztosított az egyházi iskolák számára is. Ez fontos kérdés, jelentős lépés annak megakadályozására, hogy a társadalom kettészakadjon, hogy már kora gyermekkorban eldőljön, kinek milyen életpályára nyílik lehetősége. De európai püspökként azt is el kell mondanom, hogy mindez főleg a mi földrészünkön csupán a külső kép.

Székely János püspök, az MKPK elnöke

Mert a felszín alatt működni kell a katolikus iskola mélyebb hivatásának. Át kell adni azt a világnézetet, amelyben hit és tudomány szerves egységet alkot, az ember élete pedig értelmes egész, amely Isten felé tart. Mi pedig mindnyájan testvérek vagyunk, és felelősséggel tartozunk egymásért. Ha a világ gazdagabbik részében olykor egy-egy iskola elveszíti katolikus jellegét, annak éppen a világnézeti kiüresedés az oka. Tehát minden külső kihívást szem előtt tartva mégiscsak ennek a legfontosabb célnak a szolgáltatásban kell fáradoznunk – szögezte le Erdő Péter bíboros.

Michael Wallace Banach érsek, magyarországi apostoli nuncius a beszédében kiemelte: a II. Vatikáni Zsinat *Gravissimum educationis* kezdetű nyilatkozatának hatása ma is érzékelhető. Az évforduló előestéjén adta ki XIV. Leó pápa *Disegnare nuove mappe di speranza* (Rajzoljuk meg a remény új térképeit) kezdetű apostoli levelét. Ebben hangsúlyozza, hogy az Egyház termékeny neveléstörténetet ünnepel, ugyanakkor kötelessége, hogy az idők jelei szerint megújítsa oktatási tevékenységét.

A nuncius rámutatott, a keresztény nevelés nemcsak tudományosan igényes, de mélyen krisztusi, és az Egyház tanításában gyökerezik. Az Egyház szerepe ugyanakkor nem korlátozódik a hitbeli nevelésre, emellett széles körű és teljes oktatást is nyújt. XIV. Leó pápa dokumentumában arra hívja a katolikus oktatási intézményeket, hogy fordítsák figyelmüket a belső ember felé, tanítsák meg a diákokat a technológia helyes használatára, emellett hidakat építve segítsék a megbékélést.

XIV. Leó pápa nemrég a katolikus nevelés társvérdöntését nyilvánította Szent John Henry Newmant, aki szerint „a vallási igazság nemcsak

része, hanem feltétele is az általános tudásnak”. A pápa azt is kiemeli a dokumentumban, hogy a vágyat és a szívet nem szabad elszakítani a tudástól.

Székely János szombathelyi megyéspüspök, az MKPK elnöke, a PPKE nagykancellárja köszöntőjében a *Szentírás* egy kevésbé ismert történetét idézte fel. Sámson édesanyjával közli egy angyal, hogy fia hatalmas erőt kap Istentől. Mégpedig azért, hogy ennek segítségével megszabadítsa a népet. Az angyal a szabályokat is közli vele, köztük azt, hogy Sámson nem vághatja le a haját. Később az édesanya mindent elmond a férjének és a felnövekedett Sámsonnak is, ám a lényegét kifelejtli. Sámson az erejét ostoba-

ságokra fecserli, soha nem tudja meg, hogy erejével mit kellett volna kezdenie. Hány gyereknek az élete hasonlít ehhez: a Teremtő számtalan kincset elrejt a gyermekben, ám lehet, hogy soha nem tudja meg, hogy az életét valójában mire kapta. Sok mindent megtanítunk nekik, ám azt, hogy mit jelent embernek lenni, talán soha, vagy csak nagyon későn. – emelte ki a nagykancellár.

A *Gravissimum educationis* hangsúlyozza, hogy a gyermeknek joga van az igaz és a jó megismerésére, mely a teljes fejlődését szolgálja. XIV. Leó pápa apostoli levelében arra is rámutat, hogy a gyermeknek meg kellene kapnia Ábrahám messzi látó tekintetét. Azért, hogy feltehesse a kérdést: mi a célja az életünknek? A Szentatyá dokumentumában

a csend fontosságát hangsúlyozza, kiemeli az emberközpontú digitalizációt és a fegyvertelen béke szükségességét. Székely János püspök arra is felhívta a figyelmet, hogy a katolikus nevelés nem feledkezhet meg a legszegényebkekről, mert nélkülük az oktatás elveszíti a szívet.

Az évfordulóra adta ki a piarista rend és a Szent István Társulat a Szentszéki dokumentumok a keresztény nevelésről és a katolikus iskoláról (1965–2025) című kötetet. Erről beszélgetett Erdő Péter bíboros, prímás, esztergom-budapesti érsek; Kakucs Adél Petra OP, a domonkos nővérek általános főnöknője; valamint Zsódi Viktor SchP tartományfőnök. A moderátor Rubovszky Rita, a Ciszterci Iskolai Főhatóság főigazgatója volt.

A zsinati dokumentum megjelenésének idején, a hatvanas években nem az evangelizáció volt az egyházi iskola feladata. Manapság viszont ez kerül a középpontba. Képes-e a katolikus iskola megteremteni annak a lehetőségét, hogy a diák találkozhasson Jézus Krisztussal, az ő tanításával? – hangzott az első kérdés.

Michael Wallace Banach érsek, apostoli nuncius

Erdő Péter bíboros válaszában kiemelte, fontos, hogy egy katolikusnak nevezett iskola mire van felhatalmazva. Belgiumban a legtöbb iskola katolikus ugyan, de ha egy hittanár arról beszél, hogy amit tanít, az igaz, akkor az elbocsájtást kockáztatja. Olaszországban a hittanoktatásnak világnézetileg semlegesnek kell len-

Jézus Krisztussal. Zsódi Viktor SchP tartományfőnök szerint fontos, hogy intézményi iskolából közösségi iskola váljon.

Az elmúlt hónapokban Birher Nándor, a PPKE Bölcsész- és Társadalomtudományi Karának dékánja több fórumon is kiállt a keresztény értékek mellett. Mit vár el a katolikus iskola a világi tanároktól? – kérdezte Rubovszky Rita. Erdő Péter bíboros Gilbert Keith Chesterton angol író idézve rámutatott, pusztán a nevelés igyekezete nem elég, meg kell tanítani azt is, hogy mi a jó és mi a rossz. Feladatunk az is, hogy a katolikus hitet a munkatársak számára is vonzóvá tegyük.

Kakucs Adél Petra OP szerint fontos, hogy a tanár jó ember, képzett szakember, emellett hiteles, bátor és alázatos legyen. Zsódi Viktor SchP tartományfőnök elmondta, az iskola bűnbánati napjain a felsőbb évfolyamokból csak kevesen mennek győnni. Egyik alkalommal a tizenkettedikes diákok túlnyomó része élt a gyónás szentségével, annak köszönhetően, hogy a biológiai tanár elmondta nekik, számára ez miért fontos.

Jelenits István piarista paptanár emléktét felidézve Rubovszky Rita azt kérdezte a beszélgetőtársaktól, hogy milyen emberképet kell megfogalmaznia egy katolikus iskolának. Erdő Péter bíboros arra emlékeztetett, hogy a katolikus eltér a világ által felmutatott emberképtől. Előbbi szerint méltóságunk van, életünknek célja van, örök boldogságra vagyunk meghívva, a világ pedig a minket szerető Isten ajándéka. Egy jó pedagógus ezeket tudja felmutatni. Kakucs Adél Petra OP szerint a tanár elsősorban a személyiségével nevel. Zsódi Viktor SchP kiemelte, a piarista rendben azt próbálják átadni, hogy mindenkinél hivatása van.

Erdő Péter bíboros azokról az iskolákról is beszélt, amelyek átvétel útján kerültek az Egyházhoz, sok esetben ugyanis ez volt az egyetlen lehetőség arra, hogy fennmaradjanak. Értelemszerűen azok járnak ezekben az intézményekben, akik az adott településen élnek. Az egyházi iskolákban sehol nem írják elő, hogy milyen származású vagy etnikumú tanuló járhat oda. A bajóti óvodába leginkább roma gyerekek járnak. Ezt az intézményt például úgy vette át az Egyház, hogy az esztergomi iskolához csatolta. Ez elősegíti, hogy a gyerekek utána Esztergomba menjenek tanulni.

Kakucs Adél Petra OP rámutatott, az Egyháznak azt kell megtalálnia, hogy miként tud válaszolni a kihívásokra. Zsódi Viktor SchP azt emelte ki, hogy a szegregáció nem oktatáspolitikai, hanem társadalmi kérdés. Minden iskola feladata, hogy keresse, kik azok a szegények, akikhez a meghívása szól. Mi az, ami a katolikus iskolákat összeköti? – hangzott a következő kérdés. Erdő Péter bíboros szerint a katolikus hit univerzalitása. De a közös hitbeli és módszertani megközelítés mellett a jogi kötelekekről sem feledkezhetünk meg. Kakucs Adél Petra OP úgy látja, kiemelkedő jelentősége van a közösségnek. Zsódi Viktor SchP tartományfőnök szerint életszerűen kell hirdetni az evangéliumot, ez köti össze a múlt és a jelen piarista tanárait.

A konferencia ezt követően előadásokkal és szekciós ülésekkel folytatódott.

Baranyai Béla
Fotó: Lambert Attila

A BIBLIA ÜZENETE

Érdek-templomainkról

Lk 21,5–19

A mai evangéliumban Jézus a jeruzsálemi templom pusztulásáról, az idők jeleiről és a tanítványok tanúságtételéről beszél. *Lukács evangéliumát* olvasva, olyan nyugtalanító képekkel találkozunk, mint pusztulás, üldöztetés, háborúk, árulás. Ugyanakkor a tanítás egésze bátorító és reménykeltő üzenetet hordoz: Jézus arra hív, hogy ne a láthatókban, hanem a hit titkaiban, és ne az emberi biztonságban, hanem Isten hűségében keressük a bizonyosságot.

Az evangéliumi történet szerint a tanítványok a grandiózus jeruzsálemi templom pompájában gyönyörködnek. Figyelmüket teljesen megragadja az, ami látható, ami eléjük tárul. Jézus azonban arra hívja fel a figyelmüket, hogy minden mulandó, még az is, ami lenyűgöz, és az is, amit megkérdőjelezhetetlennek gondolunk. A templom Izrael életének és istenkapcsolatának biztos pontja volt, Jézus mégis azt mondja: ne a falakra, ne az ember alkotta dicsőségre építsetek! Nem ebben rejlik a biztos alap.

Ez a figyelmeztetés nekünk is szól. Sokszor saját érdek-templomainkat építgetjük, ezért életünk minden terén biztonságra törekszünk, olyan látható erőt és biztos pontokat akarunk keresni, melyek megtartják a jövőnket. Ezek lehetnek értékesek, de nem képesek rendíthetetlen alapot adni életünknek. Az evangélium arra tanít: ami látható, az elmúlik. Jézus szavai nem ijesztgetni akarják a tanítványokat, hanem felszabadítani és eloszlatni a jövővel kapcsol-

tos esetleges félelmeket. Ő nem ígér zavartalan életet, olcsó békét és gondtalan utakat. Szavai azt erősítik, hogy az élet kihívásai és megpróbáltatásai utunk részét képezik, szívünk megerősítésének eszközei.

Amikor összeomlani látjuk magunk körül a megszokott rendet vagy átalakulni értékvilágunk horizontját, akkor nem szabad félnünk, mert a történelem zúrzavaráin túl ott van Isten rendje, az evangélium felszabadító öröme. Sze mélyes szempontból éppen ezek a megrendítő idők és korok kínálnak olyan próbatételeket, melyekkel kifejezhetem, hogy kihez tartozom, ki az alapja és reménye az életemnek. A hit nem akkor mutatja meg az erejét, amikor minden rendben van, hanem amikor az egzisztenciális bizonytalanság, a kockázat és a veszély közepette is Istenbe kapaszkodom. Akkor tudunk tanúságot tenni a hitünkről, amikor minden más ígéret és kecsegtető jövőkép ellenére is hűségesek maradunk ahhoz, aki teremtett és életet ajándékozott nekünk.

A Jézustól tanult kitartás nem pusztá tűrést jelent, inkább hűséges állhatatosságot, melyben újra kell értelmeznünk a bizonyosságról és a biztonságról alkotott fogalmainkat. A hűséges kitartással megélt idő, bár hozhat elénk kihívásokat, küzdelmeket, de azok a hűség által nem megsemmisítenek, hanem megtisztítanak, formálnak bennünket, és mélyítik az Istennel való kapcsolatunkat.

Serfőző Levente

GÖRÖGKATOLIKUS LELKISÉG

Ünnepek és jeles napok (98.)

A Görögkatolikus Egyházban még mindig böjttel készülünk a karácsonyra, a megtestesülés ünnepére. Ez az időszak is a jeles napok közé számít: ha nem is ünnep minden napja, de a hétköznapijai bűnbánati napoknak számítanak.

Mint tudjuk, ez a második legnagyobb böjti időszak Egyházunkban. A terjedelmére éppúgy érvényes ez, mint a szigorára. Hosszúságát tekintve: a karácsony előtti böjt pontosan negyven nap. Ugyanis november 15-én kezdődik, és így december 24-éig éppen ennyi napot ölel magába. Igaz, a húsvét előtti nagyböjttel kapcsolatban is szokták emlegetni a negyvenes számot, ám ott többet jelent. Szigorát tekintve is enyhébb kissé a karácsonyi böjtünk. Ebben az időszakban ugyanis csak a pénteki napokat kell hústalan napoknak megtartanunk, míg a nagyböjtben a szerdákat is. A böjti hétköznapiak azonban ugyanolyanok: valami bűnbánati cselekedettel lehet (és kell) eleget tenni a böjt szellemének. Ez lehet tényleges böjt, de lehet imádság, jó cselekedet, szentírásolvasás és még sok minden más. A lényeg, hogy az előkészületet szolgálja! Hiszen nem akármilyen ünnepre készülünk. Majd az előünnepen fogjuk énekelni a tropárt: „Készülődj föl, Betlehem, mindnyájunk számára megnyílik az Édenkert! Ékesítsd fel magad, Efráta, mert a barlangban az élet fája sarjad ki a Szűztől; hiszen az ő méhe szellemi Paradicsommá válik, melyben az isteni ültetvény diszlik, melyről, ha eszünk, élni fogunk, s nem halunk meg, mint Ádám. Krisztus születik, hogy előbb elesett képmását fölemelje.”

Milyen patinás szöveg! Ennek ellenére nem ósdi. Nem dohos könyvbe való. Nem ódon

múzeum polcára helyezendő. Mert nekünk szól. Itt és most! Készülődjünk a böjt szellemében a Megváltó fogadására! A készülétre buzdítás nyilván nem a házakra, utcákra vonatkozik. Nem is a kétezer évvel ezelőtt élt emberekre, akik elutasították a méhében Isten Fiát hordozó Istenszülőt. Sokkal inkább nekünk szól, akik várakozunk, vágyakozunk Istenre. Lelkesít bennünket – sőt még az értelem nélküli teremtményeket is – a nagy csoda fogadására, hogy Isten emberként közénk száll. Megváltozik tőle a világ, s erre készülünk kell. Megváltozik tőle az életünk, de csak akkor, ha mi is beállunk a készülődők sorába. Ehhez segít hozzá bennünket az előkészületi böjt. Átéltethjük, hogy Mária méhe az elveszített Éden, ami szellemi Paradicsommá válik karácsonykor. Az Élet fája újra elérhetővé válik a barlangistállóban. Az isteni ültetvény maga a Szentlélek által megtestesült Isten Fia. Ő a Krisztus, aki előtt hódoltak pásztorok és királyok, s aki előtt mi is leborulunk a templomunkban. Mi is imádjuk őt az Eucharishtiában, melyből, ha eszünk, élni fogunk, s nem halunk meg, bár bűneink miatt az volna a sorsunk. Krisztus születése visszaállítja az eredeti Isten-képmást, amelyet ősatyánk, Ádám elvesztett, de most soha nem látott ragyogásában újra osztályrészünk lehet.

A jászolban fekvő Kisdéd bennünket is meg akar váltani. Mindenkit! De ehhez a mi hozzájárulásunk is szükséges. Ennek bizonyítása az első lépésünk, az, hogy a karácsonyi böjttel készülünk rá.

Ivancsó István

PÁRBESZÉD A LITURGIÁRÓL

Az Eucharisztia tisztelete (170/10k)

A papi rend szentsége és az Eucharisztia misztériuma közötti kapcsolatról szóló elmélkedéseinkben véget ér a püspök és az Eucharisztia misztériuma közötti viszonyról szóló sorozat, amelyet az áldozópapi szolgálat szempontjából folytatunk a következő részekben.

A püspökszentelés szertartáskönyve tartalmaz egy homíliát, és közli a felszentelő imádságot, amit a felszentelő püspök énekel (egy részét a többi püspök is együtt éneklí vele). A homíliában, amely egyrészt a liturgián részt vevő hívőknek és a felszentelés előtt álló püspököknek szól, ezt olvassuk: „Hiszen ő a püspöki szolgálatban nem szűnik meg hirdetni az Evangéliumot, és a hívőknek kiszolgáltatni a hit misztériumait (...) Az Egyházban, amely rád van bízva, légy Krisztus misztériumainak hűséges sáfára, irányítója és őrzője!” A felszentelő imádságban pedig ezt találjuk: „Te, aki fejedelmeket és papokat rendeltél, és szentélyedet sohasem hagytad szolgálat nélkül; neked ugyanis kezdetől fogva úgy tetszett, hogy megdicsőülj azokban, akiket kiválasztottál: (...) hogy legeltesse szent nyájadat, és feddhetetlenül mutassa be neked főpapként az áldozatát, szolgálva neked éjjel és nappal; hogy szüntelenül kiengesztelje orcádat, és felajánlja szent Egyházad adományait. Add meg neki, hogy a Lélek erejében bírjon főpapi hatalmat a bűnök megbocsátására parancsod szerint; hogy kioszsa a tisztségeket parancsod szerint, és feloldjon minden köteléket azon hatalommal, amelyet az apostoloknak adtál; legyen kedves előtted szelídségben és tiszta szívvel, miközben felajánlja neked a jó (kellemes) illatú áldozatot, Fiad, Jézus Krisztus által.” (*De ordinatione*, 12. 20–23. o.)

Az idézett szövegek mindegyikének bőséges bibliai forrásai vannak: „Simon, János fia, jobban szeretsz-e engem, mint ezek? Ő azt felelte: Igen, Uram, te tudod, hogy szeretlek! Erre azt mondta neki: Legeltesd bárányaimat! Majd másodszor is megkérdezte: Simon, János fia, szeretsz-e engem? Azt felelte: Igen, Uram, te tudod, hogy szeretlek! Erre azt mondta neki: Legeltesd juhaimat!” (Jn 21,15–17; vö. Ez 34) Péter megbízásának elbeszélésében a *nyáj legeltetése* a püspökszentelés szertartásának egyik központi motívuma. A bűnök bocsánatának szolgálata emlékezetünkbe idézi *János* és *Máté evangéliumának* szakaszait: „És miután ezt mondta, rájuk lehelt, és így folytatta: Vegyétek a Szentleket! Akiknek megbocsátjátok bűneiket, bocsánatot nyernek; akiknek pedig megtartjátok, azok bűnei megmaradnak.” (Jn 20,22–23; vö. Mt 16,18–19; 18,18)

Már négyéves korában eljegyezték Thüringia leendő grófjával, Lajossal, akinek szülei sokat vártak a házasságtól, és reményük igazolását látták abban, hogy a kis menyasszony fényes kísérettel és kincstárral hozománnyal érkezett a wartburgi várba. Német környezetben akarták nevelni, hogy jól elsajátíthassa új hazájának minden szokását. A nála hét évvel idősebb Lajos kezdettől fogva szívből szerette. Leendő anyósa, Zsófia ellenben egyre növekvő rosszallással figyelte. Nemcsak túlzásnak minősített vallási

Bizonyos az is, hogy az eddig sokszor idézett zsinati szövegek tartalma is visszacseng a felszentelő imában (vö. LG 20–27).

A püspökszentelési szertartás imáiban megjelenő fogalmak: *sáfár, irányító, őr, Főpap a Szentlélek erejében* azt hangsúlyozzák, hogy a püspök elsősorban nem személyes hatalom birtokosa, hanem a Krisztus-misztérium szolgálója: „Te pedig, legkedvesebb testvérem, akit az Úr választott ki, vedd fontolóra, hogy emberek közül vétettél, és az emberekért rendeltetél azokban a dolgokban, amelyek Istenre vonatkoznak! A püspökség ugyanis nem tisztség, hanem munka (szolgálat) neve, és a püspököknek inkább hasznára kell lennie másoknak, mintsem uralkodni fölöttük (magis prodesse quam praesesse oportet). Mert aki nagyobb – a Mester parancsa szerint –, legyen olyan, mint a kisebb; és aki előljáró, legyen (olyan), mint a szolga.” (*De ordinatione*, 11. o.) A püspökség nem pusztán hivatal, hanem Krisztus szolgáló jelenléte az Egyházban, aki „nem azért jött, hogy neki szolgáljanak, hanem hogy ő szolgáljon, és életét adja váltságul sokakért” (Mt 20,28). A püspök szíve akkor marad ép, ha a szolgálatát nem a feladatok súlya, hanem *az Áldozat szeretete tartja össze*. Az oltárnál mindennap újra el kell engednie az irányítás vágyát, az eredményekhez való ragaszkodást, s oda kell tennie magát a paténára, a kenyér mellé, hogy Krisztusban kimondja szolgálata és élete misztériumát: „Ez az én testem, amely értetek adatik.”

A püspök hivatása a tanítás, de ezzel együtt a tanítás szerinti átalakulás is: Krisztus hasonmásává lennie a megtört kenyérben. Mindön papjaival bemutatja a legszentebb áldozatot, valójában azt ünnepli, hogy egyetlen áldozat van, amely mindnyájuk életét értelmezi.

Az eucharisztikus egység nem hatalmi struktúra, hanem lelki szövetség, amelyben mindenki másért él. A püspök lelki egyensúlyának forrása az oltár. Az oltárra helyezett kenyér és bor az élet teljességét hordozza: örömet és fáradozást, hűséget és sebeket. A püspök, amikor bemutatja az áldozatot, önmagát is odahelyezi, csendben, szavak nélkül; itt tapasztalja meg újra és újra: nem ő tart a kezében mindent, hanem valójában Krisztus tartja őt. Az Eucharisztia a püspök igazi otthona, életének forrása és csúcsa. E szavakban – „Vegyétek és egyétek!” – Krisztus önátadását éli meg, és engedi, hogy általa ő maga is másokért adassék.

Sztankó Attila

A HÉT SZENTJE

Árpád-házi Szent Erzsébet

November 19.

gyakorlatai zavarták, hanem az is, hogy magával egyenrangú társnak tekintette a legegyszerűbb gyermekeket is. Zsófia nem tudta megbocsátani neki, hogy nem vette át az udvari élet előírt formáit. Ha Lajos védelmébe nem veszi az áskálódásokkal szemben, és házasságukkal meg nem szilárdítja a helyzetét, valószínűleg hazaküldték volna Magyarországra.

A fiatalok boldogsága teljes volt. Erzsébet teljes szívvel átadta magát Lajosnak. Legbensőbb titka s egyúttal legvonzóbb vonása az volt, hogy tökéletes összhangot tudott teremteni az

Isten és a férje iránti szeretet között. Kimondhatatlan fájdalommal érzett, amikor Lajos 1227-ben keresztes hadjáratra indult. Mintha megsejtette volna a jövőt, Lajos ugyanis még útközben megbetegedett és meghalt.

Lajos oltalma nélkül nem folytathatta addigi életét, ezért egy óvatlan pillanatban gyermekeivel együtt elhagyta a várat. Özveggyi javaiból ispotályt rendezett be Marburgban, és a ferenccs harmadrend szürke ruhájában ott szolgált mint betegápoló. Legkisebb lányát, Gertrúdot boldogként tiszteljük. Erzsébet 1231 novemberében megbetegedett. Utolsó napjait gyermeki derű ragyogta be. Elajándékozta még meglévő holmiját, és vigasztalta a mellette lévő nővéreket. Alig négy évvel halála után, 1235-ben már szentté avatták.

L.K

NOVEMBER 16., ÉVKÖZI 33. VASÁRNAP – (Skóciai Szent Margit, Ödön, Ottmár, Edmund) – Mal 3,19–20a (*Az utolsó ítéletkor felkél az igazság napja: Isten megfizet mindenkinek cselekedetei szerint.*) – 2Tessz 3,7–12 (*Krisztus követője azt vallja: Aki nem akar dolgozni, ne is egyék!*) – Lk 21,5–19 (*Semmi sem maradandó ezen a földön. Aki mindvégig állhatatos, az üdvözüli.*) – **Zsolozsma:** I. zsolnárhét – **Énekrend:** Ho 222 – EE 593, Ho 222 – EE 144, Ho 126 – EE 598, Ho 150 – EE 200.

NOVEMBER 17., HÉTFŐ – *Nagy Szent Gertrúd szűz emléknapja* (Hilda) – 1Mak 1,10–15.41–43.54–57.62–64 – Lk 18,35–43.

NOVEMBER 18., KEDD – *A Szent Péter- és a Szent Pál-bazilika felszentelése emléknapja* (Jenő, Noé) – 2Mak 6,18–31 – Lk 19,1–10.

NOVEMBER 19., SZERDA – **ÁRPÁD-HÁZI SZENT ERZSÉBET ÜNNEPE** (Zsóka) – Péld 31,10–13.19–20.30–31 vagy 1Jn 3,14–18 – Lk 6,27–38.

A hét liturgiája

C év

Cecília szűz és vértanú emléknapja (Cicelle, Célia) – 1Mak 6,1–13 – Lk 20,27–40.

NOVEMBER 23., ÉVKÖZI 34. VASÁRNAP – KRISZTUS, A MINDENSÉG KIRÁLYA (Szent I. Kelemen pápa és vértanú, Szent Kolumbán apát, Klementina) – 2Sám 5,1–3 (*Dávid, Krisztus Király előképe, a választott nép fölként királya.*) – Kol 1,12–20 (*A mennyei Atya nekünk is helyet ad szeretett Fia országában.*) – Lk 23,35–43 (*Krisztus az örök élet Királya. „Uram, emlékezzél meg rólam, ha országodba érsz!”*) – **Zsolozsma:** II. zsolnárhét – **Énekrend:** Ho 232 – EE 585, Ho 232 – EE 146, Ho 280/B – EE 598, Ho 159 – EE 141.

„Veletek vagyok mindennap!”

A Székesfehérvári Egyházmegyei Múzeum új állandó kiállításáról

(Folytatás az 1. oldalról)

Ezek kifejezik ennek a helyi egyháznak a kapcsolatát Krisztussal és az apostolokkal, vala-

mint a pápasággal, amely hitelesen képviseli őket” – mondta a bíboros.

A kiállítás tizenkét teremben kalauzolja végig a látogatót a hit, az Egyház és az emberi lélek útján. A termek tematikusan követik egymást: az apostolok, szent asszonyok és vértanúk ábrázolásai után Szűz Mária személye kerül a középpontba – szobrok, festmények, metszetek és egy film segítségével, amely a Székesfehérvári Egyházmegye Mária-kegyhelyeit mutatja be.

„Bodajk látványos fejlődésen ment keresztül, valódi hitéleti és kulturális központ lett. Mi magunk is oda tervezük jövőre a főegyházmegyei

lete éppen a szentségmutatók megalkotása során.”

A kiállítás nemcsak a történelmi múltat idézi, hanem az Egyház három létezési formáját is megjeleníti: a küzdő, a szenvedő és a megdicsőült Egyházat. Fotók, festmények, metszetek és liturgikus tárgyak vezetnek végig a látogatót ezen a szimbolikus úton, amely a földi élettől az örökkévalóságig tart. A nyolcadik teremben Aba-Novák Vilmos *Jézus Szentséges Szíve* című monumentális műve uralja a teret – Krisztust ábrázolva a szentek társaságában. Ez a Pantokrátor-ábrázolás igazán huszadik századi és megragadó. Nem pusztán a hatalom sugárik róla, hanem szelíd harmónia is. Ilyen Megváltó eljövételét várjuk, ilyen az a Krisztus, akinek színe előtt zajlik életünk minden pillanata” – fogalmazott a bíboros.

Az utolsó terem a hit gyakorlati megnyilvánulásait mutatja be: a Katolikus Karitászmunkáját, az Egyház és a kultúra kapcsolatát, valamint két székesfehérvári hősies hitvalló, Kaszap István és Bogner Mária

Margit életét és emlékét. A kör végül bezárul: az utolsó teremben a látogatók a székesfehérvári püspökök pápákkal –köztük Szent II. János Pállal, XVI. Benedekkel és Ferenc pápával – való találkozásait láthatják fényképeken és dokumentumokon. A tárlat ezzel méltó módon idézi meg Szent István városának örökségét, ahol a magyar királyok nyughelye található.

Érdő Péter bíboros beszélt arról is, hogy Székesfehérvárt joggal nevezik – Esztergom mellett – Szent István városának. Amikor ugyanis első nagy királyunk kiterjesztette befolyását az egész Kárpát-medencére, kiderült, hogy Esztergomból a déli és a keleti végek nehezen megközelíthetők. Nem véletlen, hogy még a *Tihanyi alapítólevél* is Fehérvárra menő hadi útról beszél. Igen, abban az időben ez volt a hadak főútja, innen lehetett igazán ellenőrizni az országot. Ezért Szent István is itt építtette bazilikát a Boldogságos Szűz Mária tiszteletére. Ez lett a királyok temetkezési helye. Itt működött az a híres társaskapitalan, amely az ország egyik kiemelkedő hiteleshelye volt.

A kiállításról szólva Spányi Antal székesfehérvári megyéspüspök is kiemelte: a cél nem pusztán a múlt bemutatása, hanem a hit továbbadása és a lélek formálása. „Szeretnénk, ha ez a kiállítás segítené az embereket, hogy az Egyházzal alkotott felfogás, a kép, amely bennük él, közelebb kerüljön ahhoz, amelyet az Egyház magában hordoz és szeretne bemutatni mindenkinek. Ez a tárlat segít egy igazabb, jobb, szebb kép megismerésében, saját lelkünk gazdagodásában, és így abban, hogy jobban tudjunk tanúságot tenni Isten országáról, az Egyház szeretetéről, és együtt építsük Isten országát.”

A „*Veletek vagyok mindennap!*” című kiállítás a magyar katolikus örökség essenciája: időutazás és hitvallás egyszerre. A látogató nem csupán műtárgyakat lát, hanem megtapasztalhatja azt a belső folyamatot, amelyben az ember és az Egyház története egymásba fonódik. A székesfehérvári tárlat bizonyítja, hogy a hit nemcsak a múlt relikviája, hanem élő valóság, amely művészetben, történelmben, zenén és imádságon keresztül ma is megszólítja az embert.

Zsuffa Tünde/
Esztergom-Budapesti
Főegyházmegye
Fotó: Merényi Zita

Isten szavát olvassák fel a közösség előtt

Lektorokat avatott Ternyák Csaba egri érsek

Az Egri Főegyházmegye hitoktatói számára rendezett háromnapos konferencia záró szentmiséjét november 8-án mutatta be Ternyák Csaba érsek az egri bazilikában. A főpásztor az ünnepi liturgiában negyvenöt férfi és két női lektort avatott.

Az Egri Főegyházmegye hitoktatói számára november 6–8. között rendeztek konferenciát a hevesi megyeszékhelyen. „Az Úr adjon önöknek lelkesedést, kreativitást, bátorságot és nagy-nagy reményt a evangélium üzenetével a fiataloknak ne csak az értelmét, hanem a szívét is meg tudják szólítani” – fogalmazott a záró szentmise elején Ternyák Csaba, majd azokat a férfiakat és nőket is köszöntötte, akiket alapos teológiai és lelki felkészítés után a szentmisében ünnepélyes keretek között lektorokká avat.

Homíliájában Ternyák Csaba a hitoktatókhoz és a lektorra avatásra készülőkhez is szólt. Kiemelte: a *Szentírás* áll ma a figyelmünk középpontjában. „Egyedül Istennek áll hatalmában az, hogy megerősítsen valamennyiünket az Ő szolgálatában. Szüksége van erre a családoknak, az édesapáknak, édesanyáknak. Szükségük van erre a gyerekeknek, a diákoknak, a hitoktatóknak, a felavatásra készülő lektoroknak, valamint a papoknak és nekem magamnak is szükségem van erre az Istentől jövő megerősítésre” – hangsúlyozta. Hozzátette: a lektorok Isten szavát olvassák fel a közösség előtt. A hitoktatók számára is a *Biblia* az az alap, amelyen keresztül megismertetik a gyermekekkel Jézus életét, Jézus tanítását, az Egyház életét, és a *Biblián* keresztül vezetnek be őket az Egyház életébe és az Isten országáról szóló üzenet megértésébe.

Ezután a főpásztor minden hívőt buzdított a *Biblia*

mélyebb megismerésére és szeretetére, hiszen a *Szentírás* Isten élő szava számunkra. A *Zsoltárok könyve* alkotja a papi zsolozsmának, a mindennapi papi imádságnak a gerincét, és ez áll Jézus imádságainak a középpontjában is. Ez volt valójában Jézus imakönyve. Olyannyira, hogy a kereszten is egy zsoltárt imádkozott. Az érsek a lektorokat, akik a liturgiában kapják megbízatásukat, „Isten igéje hírnökeinek nevezte. Ők az Egyházban, az Egyházért szolgálnak, feladatukat mindig a helyi lelkipásztorral teljes egységben és az ő irányítása alatt kell hogy végezzék.

Nem akármilyen szavakat ejtenek ki szájukon a felolvasók, hanem Isten szavát olvassák fel az Egyház szent cselekményeire összegyűlt híveknek. Nagy reménységgel tekintek a szolgálatukra” – mondta Ternyák Csaba. A *Biblia* a Szentlélek és a szentírók együttműködésének az eredménye. Az Egyház zsinaton választotta ki azokat a könyveket, amelyekben saját hitét felismerte, ezek lettek a *Szentírás* könyvei. Egyszer s mindenkorra deklarálták, kodifikálták, hogy ezek a *Biblia* könyvei, ezekben ismerni fel a Katolikus Egyház hiteles tanítását. „Különvált testvéreink is ugyanezt a

Bibliát használják. Ők is ebben ismerik fel hitük alapját. Ezért olyan fontos számunkra, hogy tudjuk: a *Szentírás* és a szent hagyomány különleges kapcsolatban állnak egymással. Előbb volt a szent hagyomány, és abból virágzott ki a *Biblia*” – tanított a főpásztor. Az érsek arra buzdította a lektorokat, hogy mindig elmelkedjék át, amit felolvasnak, hogy annak boldogító és életető szellemét ők maguk is napról napra egyre jobban elsajátítsák és megvalósítsák saját életükben is. Arra kérte őket, szolgálatuk előtt készüljenek fel a sekrestyében, olvassák át a felolvasandó szakaszt, hogy

méltó módon, szépen artikulálva tudják közvetíteni azt, úgy, hogy mindenki számára könnyűvé tegyék a meghallást, megértését és a szívükbe való befogadását. A szentbeszéd végén Ternyák Csaba köszönetet mondott Dolhai Lajosnak, az Egri Hittudományi Főiskola rektorának, valamint az oktatóknak, hogy a lektorra avatásra érkezőket felkészítették szolgálatukra. A főpásztor végül kérte az Urat, hogy gyarapítsa tovább a szolgálattevőket, valamint a pápai és szerzetesi hivatások számát.

Forrás:
Egri Főegyházmegye
Fotó: Balogh Ferenc

Isten vendégei vagyunk

*Ternyák Csaba megáldotta
az egri Szent Imre-iskola felújított kápolnáját*

Ternyák Csaba egri érsek november 4-én megáldotta az egri Szent Imre Katolikus Általános Iskola és Jó Pásztor Óvoda, Alapfokú Művészeti Iskola felújított kápolnáját.

A hálaadó ünnepi szentmise kezdetén Valkó Viktor, az intézmény főigazgatója köszönetet mondott a felújítási munkálatokért, melyeknek köszönhetően méltó körülmények között vehetnek részt a Szent Imre-s diákok és az Andrassy

György Katolikus Közgazdasági Technikum, Gimnázium és Kollégium tanulói az osztálymiséken, lelki programokon. A kápolna a szomszédos Szeplőtelen Fogantatás (Nagyboldogasszonyi)-templom híveit is fogadja majd annak felújítása idejére.

A főpásztor ezt követően szenteltvízzel hintette meg a híveket és a templom falait, és Isten áldását, kegyelmét kérte. Szentbeszédében elmondta, a kápolna mindig a fiatalokat szolgálta, mindig diákok jártak ide szentmisére. Az osztálymiséken, évfolyammiseken kifejezésre jut, hogy a fiatalok ehhez a közösséghez tar-

toznak, de ugyanilyen fontos, hogy a vasárnapi szentmisén a lakóhelyhez kötődő templomban, közösségben is otthon legyenek. „Isten közösségbe akar gyűjteni bennünket, Szent Pál is azt mondja, hogy egyik vagyunk Krisztusban, élő tagjai a testnek. A remény szentévében, melyet Ferenc pápa hirdetett meg, arra koncentrálunk, hogy Istenben van reményünk, van miért örvendoznünk” – emlékeztetett az érsek. „Isten vendégei vagyunk az Ő asztalánál, egy igazi lakomán, az utolsó vacsora emlékeztetése. Az evangéliumi

példabeszédben a vendégségről távol maradnak a meghívottak, kimentik magukat. Nekünk nem szabad így tennünk, mert meghívottak vagyunk, nem utasíthatjuk vissza Jézus meghívását, aki az asztalához akar ültetni bennünket. Meg kell újulnunk, hogy meg tudjuk ismertetni Krisztust a világgal, tudatva, hogy jó nekünk együtt lenni, közösen imádkozni” – buzdított Ternyák Csaba érsek. A szentmise után Orosz Tibor restaurátor tartott ismertetőt a felújítás menetéről, a kápolna kifestésének különféle korszakairól.

Forrás: Egri Főegyházmegye
Fotó: Federics Róbert, Vozáry Róbert

Székesfehérvár, Szentháromság temető

Püspöki áldás
a megújult papi parcellára

A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia támogatásával és a Katolikus Szeretetszolgálat gondozásában megújultak a papi sírok Székesfehérváron, a Szentháromság temetőben (népszerű nevén Hosszú temetőben). November 1-jén, mindenszentek ünnepén Spányi Antal megyéspüspök szentmisét mutatott be a temető kápolnájában mindazokért, akik a papi parcellában nyugszanak.

gálat főigazgatója és Barna Tímea, az Országos Papi Otthon vezetője is részt vett.

A székesfehérvári papi parcellában leginkább azok a papok nyugszanak, akik életük végéhez közeledve a Katolikus Szeretetszolgálat által fenntartott Országos Papi Otthon lakói voltak. Tizenkét egyházmegye és több szerzetesrend papjai nyugszanak itt, mintegy kétszázharminc papi sír található a temetőben. A sírok megújításán túl az Országos Papi Otthon munkatársai vállalták, hogy a későbbiek során is karbantartják a sírokat.

**Forrás: Székesfehérvári Egyházmegye/
Berta Kata
Fotó: Kovács Marcell**

Janus Pannoniusra emlékeztek az egykori püspök sírjánál

A Janus Pannonius Alapítvány kuratóriuma által szervezett programon november 3-án koszorúzással emlékeztek meg Janus Pannoniusról halálának 553. évfordulója alkalmából a pécsi székesegyház atlémplomában található síremléke előtt.

A megemlékezésen a Pécsi Egyházmegyei Hivatalt Máger Róbert püspöki irodaigazgató, a székesegyház plébánosa képviselte. Méltatva a humanista költő, püspök munkásságát, Máger Róbert elmondta: Janus Pannonius polihisztorként egységben gondolkodott hitről, kultúráról, közéletről. Napjainkban nagy szükség van arra, amit ő képviselt – mutatott rá, majd hozzátette, az általa képviselt eszmék és cselekedetei segítenek minket, hogy a magunk módján továbbvigyük az általa képviselt értékrendet életünkbe a keresztény Magyarországért, szeretett hazánkért. Nem kevésbé küzdelmes az életünk ma, mint Janus Pannonius korában, de ő példaképként mutatja nekünk utat – fogalmazott Máger Róbert püspöki irodaigazgató.

Janus Pannonius az első magyar költő, akit ismert és elismert Európa. 1434-ben született Csezmicei János néven. 1447-től Ferrarában tanult, majd 1454-től a Padovai Egyetemen jogi tanulmányokba kezdett. 1459-től 1472-ben bekövetkeztét haláláig III. János néven pécsi püspök volt. Diplomáciai, politikai tevékenysége mellett élete végéig írt verseket. Költészetének latin nyelvvezete, témája, világképe és hangulata az itáliai humanizmusból eredt. Más istenhite mellett nagyra értékelte a földi életet, a békét,

a kultúrát, a természetet és a költői halhatatlanságot. Konfliktusba került Mátyás királlyal, aki sereget küldött az ellene összeesküvők, köztük a püspök elfogására. Az Itáliába menekülő tüdőbeteg Janus Pannonius útközben, a Zágráb melletti Medvevárbán halt meg.

A koszorúzást követően Janus Pannonius emlékére mutattak be szentmisét a székesegyház Corpus Christi-kápolnájában, ahol a költő emlékének megőrzésére létrehozott alapítvány néhai létrehozója, Szőcs Géza költő, drámaíró emléke előtt is tisztelgett. Janus Pannonius földi maradványait 1991-ben, a pécsi székesegyház renoválásakor fedezték fel, majd antro-

pológiai vizsgálatok igazolták, hogy valóban a költő csontjait találták meg.

2008. október 21-én szentmisével egybekötött szertartás keretében temették újra a pécsi székesegyház altemplomában. Síremléke – egy carrarai márványból faragott, földre hulló lepel és a költőt ábrázoló bronz fejszobor – Rétfalvi Sándor Munkácsy Mihály-díjas érdemes szobrászművész alkotása.

Forrás és fotó: Pécsi Egyházmegye

**AZ ÚJ EMBER KÖNYVESBOLT
25%-OS AKCIÓJA
november 1. és december 31. között**

Elérhetőségeink: 1053 Budapest, Ferenciek tere 7–8.

Webcím: **bolt.ujember.hu**

Most már megáll a saját lábán

Fodor András és Keresztesné Várhelyi Ilona a Sziklára Épített Ház történetéről

(Folytatás az 1. oldalról)

a csoport összerázódását segíti, ha elmegyünk a csíksomlyói búcsúba. Barna Gábor néprajzkutató is a társaságunkhoz tartozott, neki kapcsolata volt Gyimesfelsőllokkal, mint ahogy András atyának is, aki ráadásul jól ismerte a helyi plébánost, Berszán Lajost. Ezért arra gondoltunk, hogy busszal elmegyünk Gyimesfelsőllokra, s onnan indulunk gyalog a búcsúra.” Az első alkalom után nemsokára jött aztán a következő, amikor már két busszal utaztak ki, 1992-ben pedig már nyolc buszt töltöttek meg a zárandok.

„Nagy élmény volt mindannyiunk számára a közös zárandoklat. Együtt vettünk részt a búcsún, majd ott maradva megvártuk a pünkösdi napfelkeltét. Láttuk, hogyan énekelnek, imádkoznak a helyiek, s azt is megtapasztaltuk, milyen az, amikor gyalog járunk végig egy zárandokutat. Szoros, baráti kapcsolat alakult ki köztünk és a helyiek között, mármár a családjuk részének éreztük magunkat” – mondja Keresztesné Várhelyi Ilona. Bár nagyon szívesen fogadták az ottaniak az anyaországi vendégeket – a debreceniek viszon-

azért is szükség volt, mert a következő években már a Svetits Katolikus Gimnázium növendékei is eljöttek, és szegedi diákok is csatlakoztak a zárandokokhoz. A csángó embereket egyfajta csüggedtség jellemezte akkortájt, nem voltak tisztában a saját értékeikkel, azzal, hogy milyen fontos a kultúrájuk. Nagy szegénységben éltek az ottaniak, a magyarországi vendégek mégis úgy látták, ők a gazdagabbak. Abban is szerettek volna segíteni nekik, hogy találják meg az önbecsülésüket.

Az első lépés a Sziklára Épített Ház – csángó-magyar lelki közösség – Alapítvány létrehozása volt 1992-

umban olvassuk: „Aki hallgatja szavamat, és tettekre is váltja, az okos emberhez hasonlít, aki sziklára építette a házát. Szakadt a zápor, ömlött az ár, süvített a szél, és nekizúdult a háznak, de nem dőlt össze, mert szikla volt az alapja.” (Mt 7,24–25) Vagyis szerették volna Jézus tanítását tettekre váltani.

Haranghy Sándor megtervezte az épületet, egy csíkszeredai építésmérnök, Keresztes Szabolcs pedig hodosította a dokumentációt. Berszán Lajos biztosította a telket a plébánia mellett. Az alapkö elhelyezése 1993 pünkösdjén történt, Bálint Lajos gyulafehérvári érsek áldásával. „Az elhatározást tett követte. Igyekeztem minden programot ide szervezni: a cserkészek és a Svetits-gimnázium tábora is itt volt. Rajtuk kívül sokan mások, így a Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye kispapjai is segítettek. A környező patakokból szedtük össze a követ az alapokhoz. Hamar kiderült, hogy ez a ház valóban sziklára épült, sok gondot jelentett az alap kiasása.

A csíkszentdomonkosi bányászoknak kellett felrobbantaniuk a ház helyét. De elmondhatom, hogy mindenki nagy lelkesedéssel vett részt a munkában” – fűzi hozzá Fodor András. Azt is fontos hangsúlyozni, hogy a Magyar Máltai Szeretetszolgálat évenként átrendkívül sokat segített a Sziklára Épített Ház Alapítványnak.

Kérdés volt, vajon hogyan lehet majd fenntartani ezt az épületet. Ezzel párhuzamosan vetődött fel a gondolat, hogy érdemes lenne valamiképp egy iskolát is létrehozni. Berszán Lajos hozza is fogott a tanintézmény szervezéséhez, annak reményében, hogy hamarosan áll majd itt épület. Már a zárandokház alapköletételekor felmerült, hogy ki legyen az intézmény védőszentje. Szent Erzsébetre esett a választás, és

ez lett az iskola neve is. Amint állt egy épületrész, az iskola azonnal be is költözött.

Sem egyházi, sem állami támogatást nem kapott az alapítvány, kizárólag egyéni adományokból haladt előre az építkezés. Nem csak Magyarországról, a világ minden részéről érkezett anyagi segítség, elsősorban magyaroktól. „Bár voltak nehézségek, mindig meglett az építőanyag és a felszerelés, amikor kellett” – hangsúlyozza Fodor András. „Berszán atya különös tehetséggel tud megszervezni egy ünnepséget. Aki részt vett ilyen alkalmon, az soha nem felejtette el. Sok adományozóknak személyesen is ellátogatott Gyimesfelsőllokra, így

pedig jobban megismerték az ott élőket, az iskola diákjait” – mondja Keresztesné Várhelyi Ilona.

A ház 1998-ra elkészült, 2000-ben került sor az ünnepélyes átadásra: átkötötték az egész épületet egy nemzeti színű szalaggal, ezt vágták fel ezernyi részre. A szalagdarabokat le is pecsételték. Az alapítvány és a Magyar Máltai Szeretetszolgálat az iskola felépülte után is segítette a líceumot, hiszen fel kellett szerelni a megfelelő eszközökkel: iskolapadok, táblák, fénymásolók beszerzésében is segítettek. Emellett megvásárolták a plébánia közelében lévő telket. Később a román állam is rádöbrent, milyen jelentősége van ennek az intézménynek, ezért építettek ezen a telken egy új iskolaépületet, a régi iskolából pedig kollégium lett. A magyar állam 2010 után a tornaterem felhúzásában és az iskola felújításában segített.

Erdélyben is különleges ez az iskola, a ballagási ünnepen a diákok lóháton vonulnak végig a falun, a többiek pedig feldíszített szekéren követik őket. Gyimesfelsőllok, Gyimesközéplók és Gyimesbükk településeken keresztül vezet az út az ezeréves határra. Ezekhez a községekhez tartozó „patakok” gyerekei járhatnak ide iskolába. „Amikor Pusztinán jártuk – meséli Fodor András –, sokszor csak a házak udvaráról hallatszott ki magyar szó, az utcán senki nem mert megszólalni magyarul. Óriási jelentősége van annak, hogy erről a vidékről jöhettek tanulni a Szent Erzsébet Líceumba.” Magyarországon is kevesen ismerték ezt a vidéket, sokan a líceum építésének folyamata révén kerültek közelebb az itt élőkhez. Vagyis a magyar-magyar kapcsolatoknak is fontos pontjává vált Gyimesfelsőllok. „Egy népcsoportot könnyű eltüntetni, ha nincs értelmisége” – teszi hozzá Keresztesné Várhelyi Ilona. Azóta sok diák végzett már valamelyik főiskolán, egyetemen. Van, aki visszatért tanítani egykori alma materébe.

Az utóbbi években az alapítvány ösztöndíjrendszert működtetett, mikuláskor pedig mindenkit megajándékozott az iskolában.

Idén tervezik ezt utoljára, a Sziklára Épített Ház Alapítvány befejezi ezt a tevékenységét. „Megtettük, amit vállaltunk, most már megáll a maga lábán is, vagyis nincs már szükség arra a segítségre, amit nyújtottunk – hangsúlyozza Keresztesné Várhelyi Ilona. – Sok minden megváltozott azóta, de az alapítvány több mint három évtizedes működése megmutatja, mire vagyunk képesek, ha összefogunk. Mindenki, aki adományozott, aki segített az iskola felépítésében, azt láthatta, hogy egy nagyon jó ügy érdekében tevékenykedik. Mindenkinek, aki bármilyen módon segítette szolgálatunkat, ezúton is szeretnénk köszönetet mondani. Nem csak anyagi értéket hoztak létre, hiszen ez az intézmény kulturális és lelki szempontból is rendkívül jelentős. A munkánk pedig folytatódik, csak most már más módon.”

Baranyai Béla
Fotó: Lambert Attila

A magyarság elkötelezett barátja távozott

Elhunyt Dominik Duka bíboros

November 4-én, hajnali három órakor, 82 éves korában elhunyt Dominik Duka OP bíboros, emeritus prágai érsek – adta hírül a Prágai Főegyházmegye honlapja. Lelki üdvéért november 15-én, szombaton 11 órakor tartják a gyászmisét a cseh főváros Szent Vitus-székesegyházában.

Prága 36. érsekétől és 24. cseh prímásától személyesen lehet búcsút venni a prágai Mindenszentek-templomban november 13-án, csütörtökön és november 14-én, pénteken 12 és 18 óra között – tájékoztat a főegyházmegye oldala.

Jaroslav Duka 1943. április 26-án született Hradec Královében. Édesapját az '50-es években a kommunista rendszer börtönbe záratta, s ugyanabban a börtönben raboskodott, ahol Esterházy János. Jaroslavot is meghurcolták fiatal korában, így csak 1965-ben tudta megkezdeni teológiai tanulmányait. A '60-as évek végén titokban belépett a domonkos rendbe, és akkor vette fel a Dominik nevet. 1970-ben pappá szentelték, de az ál-

lam 1975-ben megvonta tőle az engedélyt, és ezt követően tizenöt éven át fém munkásként dolgozott. Illegális tevékenységéért 1981–1982-ben a plzeňi (Pilsen) börtönben raboskodott, Václav Havellel együtt.

1998-ban Hradec Králové püspökévé nevezte ki II. János Pál pápa. 2010-ben XVI. Benedek pápa tette meg Prága érsekévé, majd 2012-ben bíborossá nevezte ki. 2022. május 13-án

a Szentatya elfogadta kérelmét, és nyugállományba helyezte.

Adj, Uram, örök nyugodalmat neki, és az örök világosság fényeskedjék neki!

*

Erdő Péter bíboros, prímás 2025. március 7-én Budapesten, az Ország-ház felsőlházi termében, az Esterházy János-díj átadásakor elmondott laudációjában így méltatta a cseh prímást:

„Dominik Duka prímás, érsek azon kevés cseh közeleti és egyházi személy közé tartozott, akik kezdettől fogva nyíltan és nyilvánosan kiálltak a kommunizmus üldözöttjeinek és áldozatainak ügye mellett, így Esterházy János mártírunk csehországi emlékének ápolása mellett is. Támogatásáról biztosította a prágai magyar nagykövetség kezdeményezését, hogy közösen a cseh Politikai Foglyok Konföderációjával, annak elnök asszonyával, Naděžda Kavalírovával emléktáblát állítsanak Esterházy Jánosnak Prágában. Az emlékműre két emléktábla került: Esterházy Jánosé és Josef Bryksé. Esterházy a börtönben elhunyt politikai foglyok, Bryks a

munkatáborokban elhunytak nevében kapott emléktáblát. 2011-ben megáldotta Esterházy János emléktábláját a kommunizmus áldozatainak emlékhelyén, a prágai Motol temetőben. Esterházyról szólva kiemelte: mindvégig hű maradt történelmi nevéhez és keresztény hitéhez. Mindig azon volt, hogy az igazság, az emberi méltóság és a szabadság oldalán álljon.

Dominik Duka szívén viseli a csehországi magyar katolikusok sorsát is, lehetővé tette, hogy többéves kihagyást követően a cseh fővárosban újjászülethessen a magyar lelkészség. Kezdeményezte egy magyar lelkipásztor Prágába helyezését, valamint rendelkezésre bocsátotta a belvárosi Szent Henrik-templomot és a hozzá tartozó plébániát. Neki köszönhető az is, hogy a lelkészség 2017 decemberétől immár személyi plébániaként működhet.

Az elmúlt években számtalan alkalommal bizonyította, hogy Magyarország segítőkész és elkötelezett barátja. Gyakran felkereste hazánkat, templomainkban rendszeresen celebrált szentmisét, felszólalt számunkra fontos történelmi események alkal-

mával, 2016. július 9-én Szombathe-lyen pápai legátusként ő vezette az ünnepi szentmisét Szent Márton születésének 1700. évfordulóján. 2016. augusztus 22-én a Cseh Köztársaság Parlamentjének Szenátusában tartott konferencián az 1956-os forradalom és szabadságharc alkalmából osztotta meg gondolatait, Mindszenty kardinális szerepére utalva; 2016. október 19-én a Domonkos-rend megalapításának 800. évfordulója alkalmából Sopronban tartott előadást; szintén 2016-ban, az 1956-os forradalom 60. évfordulóján Prágában kezdeményezte, hogy gyászmisében emlékezzenek meg Mindszenty Józsefről, és ebből az alkalomból a prágai érsekség egy igényes kiadványt is megjelentetett.

A hittérítő Szent Adalbertet tekintette példaképének, aki a legendák szerint Szent István királyt megke-reztesztelte, s akit az Esztergom-Buda-pesti Főegyházmegye máig védő-szentjeként tisztel.”

Kuzmányi István
Forrás: Arcibiskupství pražské
Fotó: Merényi Zita

A Magdolna-ház a gondoskodás, az elfogadás helye

Névadó ünnepség a baktalórántházai lakásotthonban

Jeles eseményt ünnepeltek október 31-én a Szent Miklós Gyermekvédelmi Intézmény 10. számú lakásotthonában: Szocska Ábel nyíregyházi megyéspüspök megáldotta és Szent Mária Magdolna védelmébe ajánlotta a gyerekek és nevelők baktalórántházai lakásotthonát, amely immár a Magdolna-ház nevet viseli.

„Ha az Úr nem építi a házat, az építők hiába fáradsanak” (Zsolt 127,1). „Mi hisszük, hogy az Úr építette ezt a házat velünk, és az ő kegyelme tette teljessé a munkát” – fogalmazott köszöntőjében a gyermekotthoni egység vezetője, Lőrincz-Kulcsár Bernadett. Az épületet Szocska Ábel megyéspüspök áldotta meg. Az eseményen Papp Tibor, a Nyíregyházi Egyházmegye főhelynöke is jelen volt.

A baktalórántházai lakásotthon többé nem csupán egy sorszámmal jelölt épület, hanem egy személyhez kötődő otthon, amely az itt lakók történeteit, küzdelmeit és reményeit is magában hordozza. Tanításában a főpásztor felidézte Szent Mária Magdolna alakját, aki drága olajjal fejezte ki háláját Jézus iránt. „Életünkben mindannyian lehetünk ajándékok egymás számára. A nehézségek és újrakezdések, melyek az élet részei, ajándékká válhatnak, ha szeretettel és hittel éljük meg őket” – fogalmazott Szocska Ábel.

A püspök e gondolata különös jelentőséget kapott ebben a közegben, ahol olyan gyerekek élnek, akik a vér szerinti családjukból kikerülve vagy gondozási helyet váltva gyakran kényszerű újrakezdés előtt állnak. Mária Magdolna számukra a remény, az újrakezdés és az elfogadás példája. Az otthonban élő fiatalok megható műsorral készültek az eseményre: előadásukban Mária Magdolna életét, hitét és Jézus iránti szeretetét jelenítették meg. Ezt követően a ház lakói, dolgozói és a

rábban érkezett a baktalórántházai otthonba.

A nagy család az a közösség, ahol egymásra figyelés, védelem, megértés és szeretet uralkodik. A közös étkezés az ember alapvető szükségleteit elégíti ki. A finom ételek a testet táplálják, az étkezés öröme a lelket. Az otthon melege biztonságérzetet ad, a közösség stabilitást. A valahová tartozás élménye fejeződik ki az egymás iránti gondoskodásban, az elfogadásban, a megterített asztal, a szépen felújított otthon az ember esztétikai igényét,

rendezettség, szépség utáni vágyát elégíti ki. A legmagasabb, transzcendens szükségletre pedig a válasz az, hogy ebben a közösségben ott van Jézus szeretete. Az ünnepi vacsorán, a családias, őszinte légkörben megnyíltak a gyerekek. Szocska Ábel püspöktől azt is megkérdezték, hányszor kellett újrakezdenie az életben. Közvetlen válasza nyomán őszinte beszélgetések alakultak ki, és a gyerekek a saját életük nehéz újrakezdéseiről is beszéltek.

A vacsoraasztalnál nemcsak a múlt fájdalmait, hanem az örömeiket és eredményeket is megoszthatták egymással: az egyik nagylány érett-

ségire és főiskolai felvételre, majd szülésznői pályára készül; egy fiú könyvet ír, foglalkoztatják a világ filozófiai, pszichológiai vonatkozásai; egy jó testi adottságokkal rendelkező másik fiú pedig a harcművészetek iránt érdeklődik. Mindannyian értéket hoznak a közösségbe.

A vacsora után senki sem sietett felállni az asztaltól. Az este során a beszélgetés, a nevetés és a gondolatok őszinte megosztásának élménye összekapcsolta a jelenlévőket, s valóban úgy érezhették, mintha egy nagy család lettek volna.

A Szent Miklós Gyermekvédelmi Intézmény egy másik egységében, a Szent Balázs-házban a lakásotthonban élő tíz fiúgyermek és az ott dolgozók a névadás első évfordulóját ünnepelték. Ebben a házban is Szocska Ábel püspök imája tette teljessé az eseményt. A lakásotthonban élő fiúk pedig előadással és szerepjátékkal tisztelgtek Szent Balázs emlékezte előtt. Természetesen itt is a közös vacsora zárta az ünnepet – az összetartozás és a hála jeleként.

A Szent Miklós Gyermekvédelmi Intézmény szakmai programjában

nem véletlenül szerepel a közös vacsora mint napi gyakorlat. Ez a gyógyító közösségi élmény képes csökkenteni a traumatizált gyermekek mindennapi feszültségeit, elősegíti az őszinte kommunikációt, és segítheti a veszteségek feldolgozásának folyamatát. A rendszeresség, a biztonság és az elfogadó légkör mind hozzájárulnak ahhoz, hogy a gyerekek lépésről lépésre gyógyuljanak. Köszönet illeti a dolgozókat, nevelőket, vezetőket, akik nap mint nap segítik ebben a gyerekeket, és akik az ünnep alkalmával is megmutatták, milyen mélység és szépség rejlik a szeretetből fakadó gondoskodásban.

Erdei Sándor

Forrás: Nyíregyházi Egyházmegye
Fotó: Kulcsár Bernadett

Netpercek Kávéház időseknek

A Máltai Szeretetszolgálat a digitális tudatosságért

Idős emberek számára indított Netpercek Kávéház címmel közösségi képzési programot a Magyar Máltai Szeretetszolgálattal (MMSZ) együttműködésben az ismert internetszolgáltatóhoz kötődő One Alapítvány október 30-án. Az országos program a 65 év felettiek digitális tudatosságát fejleszti. A kezdeményezés segíti a nyugdíjasokat abban, hogy otthonosan és biztonságosan mozogjanak az online világban.

A Netpercek Kávéház barátságos hangulatú közösségi tanulást kínál, így az idős generáció tagjai személyes támogatással, a gyakorlatban tanulhatják meg, hogyan használhatják a digitális eszközöket a mindennapjaik megkönnyítésére. A Magyar Máltai Szeretetszolgálattal közösen szervezett, Budapesten induló klub olyan témákkal ismerteti meg a résztvevőket, mint az internetbiztonság alapjai, a közösségi média és chatprogramok használata, az online vásárlások biztonságos lebonyolítása, az ügyfélkapus ügyintézés, valamint a mesterséges intelligencia által generált tartalmak és álhírek felismerése.

A One Alapítvány október 30-án a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Bem rakparton található országos központjában hivatalosan is elindította új, digitális oktatási programsorozatát a hatvanöt év feletti korosztály számára. A program szakmai mentora Fegyverneki Gergő digitálispedagógia-szakértő, a Digi dili? Van kiút! program megálmodója, aki országsszerte tanít családokat és pedagógusokat a biztonságos és kreatív internethasználatra.

A kezdeményezés abból a felismerésből született, hogy a digitális eszközök mára nélkülözhetelenné váltak, ugyanakkor sok idős ember számára még mindig félelmet vagy bizonytalanságot okoznak. A Netpercek Kávéház kiscsoportokban, barátságos légkörben segít leküzdeni ezeket a gátakat, és megmutatja, hogyan válhat az internet a mindennapi kapcsolattartás, ügyintézés és szórakozás biztonságos segítő-társává. A program középpontjában a tudatos és biztonságos internethasználat áll, melyet a profi előadón kívül alkalmanként önkéntes segítők is támogatnak.

A Netpercek Kávéház egy valós társadalmi kihívásra reagál: a One Alapítvány 2024-es, hatvanöt év

biztonságos tanulási élménnyel hozza közelebb a digitális világot az idősekhez.

A kezdeményezés szakmai partnere a Magyar Máltai Szeretetszolgálat, amely helyszínt ad az első foglalkozásokhoz, és közreműködik a tagok toborzásában. A szervezet országsszerte naponta közel háromezer idős embernek nyújt személyre szóló gondoskodást intézményeiben, miközben kiemelt figyelmet fordít arra, hogy a szépkorúak a mindennapokban is megtalálják az örömet, a fejlődés lehetőségét, és teljes életet élhessenek.

A programhoz nemcsak nagykövetként csatlakozott Trokán Péter színművész, hanem a foglalkozásokon is részt vesz. „Hiszek abban, hogy tanulni sosem késő – különösen, ha ezzel közelebb kerülünk a gyerekeinkhez, unokáinkhoz. Azt szeretném, ha a Netpercek Kávéházban minél több nagyszülő merné kimondani: én is tudom, én is benne vagyok” – fogalmazott Trokán Péter.

A Netpercek Kávéház először Budapesten indul, majd vidéki idősoththonokba is eljut. 2026-tól a program önkormányzatok révén és nyugdíjasklub-hálózatokon keresztül terjeszkedik tovább, hogy minél több hatvanöt év feletti számára váljon elérhetővé az élményalapú digitális tanulás.

A Netpercek Kávéház célja nem a riogatás, hanem a felkészítés és az ellenállóvá tétel – olyan készségeket ad, amelyekkel a nyugdíjasok magabiztosan, önállóan és biztonságosan maradhatnak alakítói a folyamatosan változó világnak, és teljes értékű partnerekké válhatnak a digitális korban.

Forrás: Magyar Máltai Szeretetszolgálat
Fotó: Kovács Bence

felettiek körében végzett kutatása szerint a magyar nyugdíjasok fele már internetezik. Ugyanakkor a nem internetezőknél még mindig közel kilencven százaléka elképzelhetetlennek tartja, hogy valaha is használja az internetet. Ennek egyik oka a digitális bizalomhiány. Az alapítvány kezdeményezése éppen erre a bizalmi hiányra ad választ: emberi közegben,

senek. „Idősoththonokban végzett felmérésünk is azt mutatta, hogy az ott lakók szívesen tanulnának, ha segítenek nekik eligazodni a digitális világban – leginkább az internetbiztonság, az okostelefon-használat és a videóhívások érdeklik őket” – nyilatkozta Hajnal Ágnes, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat vállalati és közösségi kapcsolat vezetője.

Kedvenc szentjeiknek öltöztek be a gyerekek

Mindenszentek ünnepének előestéjén, október 31-én különleges programon vettek részt a Neokatekumenális Út missziós családjai a nagyváradi püspöki palota kertjében, majd a székesegyházban.

„Mindenki lehet szent – akár gyermek, akár felnőtt! Isten azt szeretné, hogy mindannyian erre törekedjünk!” – vallja Rachele Ruggiero, aki testvéreivel és a Neokatekumenális Út missziós családjaival együtt egy különleges programon vett részt október 31-én, mindenszentek ünnepének előestéjén. A nagyváradi püspöki palota kertjében megrendezett eseményen a gyerekek kedvenc szentjeiknek öltözve kreatív és interaktív játékokon, kincskeresésen és ügyességi versenyeken vettek részt. A nap végén szüleikkel együtt a székesegyházba vonultak, ahol szentmise keretében adtak hálát a közösen átélt örömekért és élményekért.

A Neokatekumenális Út lelkeségi mozgalom több mint ötven éve indult el: spanyol származású alapítója, Kiko Argüello képzőművész a '60-as években

Madrid szegénynegyedeiben kezdett kisközösségeket létrehozni az új evangelizáció jegyében. 2012-ben Erdő Péter bíboros meghívására Magyarországon is járt az ifjúsági találkozó alkalmából. A lelkeségi mozgalom sok követőre talált Erdélyben is; az ötvenedik évfordulón Rómában 260-an vettek részt Erdélyből; a nagyváradi zarándokokat Böcskei László megyéspüspök kísérte el.

Forrás és fotó: Romkat.ro/
Nagyváradi Római Katolikus Egyházmegye

Lépünk ki a digitális világból?

Az Out! alkalmazás fejlesztőivel, volt piarista diákokkal beszélgettünk

(Folytatás az 1. oldalról)

– Mire jó az Out! alkalmazás, és hogyan született?

Trauttwein Albert (a továbbiakban T. A.): Tizenhat évesen eljutottam az Ifjúsági Üzleti Program (IÜP) táborába, ahol egy héten keresztül vállalkozást építettünk négyfős csapatokban. Első lépésként megvizsgáltuk, milyen problémákat látunk magunk körül, mi az, ami zavar, idegesít minket, majd pedig azzal foglalkoztunk, hogyan tudnánk megoldásokat találni ezekre. Mi úgy láttuk, a fiatalok körében korunk egyik legnagyobb problémája a képernyőidő megdöbbenő mértéke. Így született meg az Out!, egy produktivitást fejlesztő alkalmazás, ami segít a fókuszált munkában, és valódi élmények megszerzésére motivál. Az volt a fő célunk, hogy utat mutassunk a fiataloknak, és arra ösztönözzük őket, hogy szabadítsanak fel időt a tudatosabb és kevesebb telefonhasználattal. A telefonmentes időért az alkalmazás használói digitális valutát szerezhetnek, amelyen kuponokat tudnak vásárolni az applikációban, és így kedvezményrel juthatnak hozzá mozijegyhez, hamburgerhez, kávéhoz, utazáshoz, sporteszközökhöz. Négy-öt óra telefonmentes idővel érhető el egy-egy kedvezménykupon.

– Bemutatnák a csapatukat? Mivel foglalkoznak, honnan jönnek?

T. A.: A Budapesti Corvinus Egyetem negyedéves hallgatója vagyok gazdálkodás és menedzsment szakon, valamint a Ludovika Szakkollégium hallgatója. Közös hármunkban, hogy barátok vagyunk, egy évfolyamon végzettünk a budapesti Piarista Gimnáziumban.

Juhász Gáspár (a továbbiakban J. G.): A Pázmány Péter Katolikus Egyetem Információs Technológiai és Bionikai Karán tanulok molekuláris bionikai mérnök szakon. 2022 decemberében kért meg Berci (így szólítjuk Albertet), hogy csatlakozzam. Azonnal megtetszett az ötlet, mert aktív felhasználója voltam a Forest nevű alkalmazásnak, ami szintén az internethasználat mérséklésére ösztönöz, azzal, hogy a felhasználó egy digitális fát növeszthet. Itt viszont kedvezményeket kapok a képernyőmentes időért, és ezt sokkal jobb motivációnak tartottam.

Nagy Lőrinc (a továbbiakban N. L.): Bercivel szaktársak vagyunk a Corvinuson. Én 2023-ban csatlakoztam be a fejlesztésbe. Tetszett a kezdeményezés, bár némileg szkeptikus voltam. De azt gondolom, ez a kezdeti kételkedés fontos is ahhoz, hogy a realitások talaján maradjunk.

– A személyes érintettségük is közrejátszott az Out! létrejöttében? Érezték úgy, hogy túl sok időt töltenek online?

T. A.: Én is voltam telefonfüggő tizenhat-tizenhét éve-

sen, és tapasztaltam, hogy ez mit eredményez. Amikor a születésnapomra profi biciklit kaptam és nem telefont, nem tudtam örülni neki. Egyetemistaként pedig azt éltem meg, hogy amikor egy helyzet kellemetlen, érzelmileg megterhelő számomra, rögtön a telefonhoz nyúlok, és még mélyebb lesz bennem a bizonytalanság, látva mások „tökéletes” világát. Tudatosodott bennem, milyen fontos lenne változtatni ezen, és nemcsak nekem, hanem több ezer más fiatalnak is. Ma ott tartunk, hogy Gázsival versenyzünk, kinek alacsonyabb a képernyőideje.

J. G.: A gimnázium elején a játék, később a YouTube, a rövid videós platformok, a sorozatok, a közösségi média volt az, ami képernyőhöz kötött. Amikor jött a covid, az volt talán mindannyiunk életében a legdurvább mélypont. Telefonon vettünk részt az órákon, akarva-akaratlanul állandóan jöttek az értesítések, gyakorlatilag egyfolytában a telefonon lógunk. Ma már én is rendszeres használója vagyok az Out!-nak. Van egy munkám, amiben sok az üresjárat, olyankor podcastokat hallgatok, és

ezzel ismereteket szerzek. A szakdolgozatomban pedig a telefonfüggőséggel foglalkozom, bízom benne, hogy ez segít mélyebben megértenem ezt a kérdést.

N. L.: Hasonló a helyzet nálam is. Ahogy közeledtem az érettségi felé, egyre több játékot töröltem le a telefonról, mert beláttam, hogy a játékok elvonták a figyelmemet. A közösségi média miatt pedig visszaszorultak a baráti kapcsolataim. Azóta igyekszem én is nemcsak részt venni ebben a munkában, hanem példát is mutatni azzal, ahogy a telefonomat használom. Az Out!-ban az én feladatom a marketing, követnem kell a közösségi médiát, de a munkán kívül ezt napi tizenöt-harminc percre korlátozom.

– Milyen útravalót adott a Piarista Gimnázium, ahová mindhárman jártak?

T. A.: Máig a legjobb emlékeim közé tartoznak az osztálykirándulások, a lelkigyakorlatok, a focibajnokságok,

a benn alvások, a vitorlástáborok. Együtt mozogtunk, élményeket szereztünk. Sokat kaptunk a tanárainktól, felelősségünk és kötelességünk is, hogy valamit továbbadjunk ebből a világnak. Annyi piarista diákból lett híres ember, akik létrehoztak valami szépet és értékeset, boldog lennék, ha én is közéjük tartozhatnék.

N. L.: Elsőként a felelősség-tudatot mondanám, ami jelen van a tanulásomban, a munkámban. Meg a pontosságot, a minőségi dolgokra törekvést. Csatlakozom Bercihez, engem is boldogsággal tölt el, hogy valami olyat teszek, amivel

ilyen végzett az Out!. Ez lendületet adott, arra ösztönözött, hogy keressem az applikáció megvalósításának lehetőségeit. Sikerült bevonni a projektbe a barátaimat, és azután együtt vettünk részt versenyeken. Először 2022-ben, a Corvinus BlackBelt Ötletversenyen, majd 2023-ban a Design Terminál és a Mathias Corvinus Collegium inkubátorprogramjának áttörést hozó versenyén, ahol kétféle forintot nyertünk, így belevághattunk a megvalósításba. Idén októberben pedig első helyezést értünk el a Social Impact Award versenyen. Így tudtuk elindítani tavaly novemberben az alkalmazást, amely az App Store-on és a Google Playen keresztül is ingyenesen letölthető (szemben a Foresttel, amely fizetős alkalmazás). A mi jutalékunk a kuponok beváltásánál kapott öt százalék. A következő állomás az a támogatás volt, amit a Kulturális és Innovációs Minisztériumtól kaptunk az alkalmazás fejlesztésére és működtetésére. De az is sokat jelent nekünk, hogy partnerként tekintenek ráink az úgynevezett digitális detox programokban.

– Mi jelentett motivációt ahhoz, hogy sok-sok munkaórát tegyenek bele ebbe a fejlesztésbe?

T. A.: Régóta gondoltam már arra, hogy vállalkozni akarok, és egyúttal értéket teremteni a világunk számára. Másrészt nagyon élveztem, hogy egy héten keresztül reggeltől estig együtt dolgozunk a barátaimmal egy rendkívül izgalmas projekten, fontos képességeket használva, mint például a problémamegoldó készség, a kreativitás, a kritikus gondolkodás.

N. L.: Nagyon inspirálóak a visszajelzések is, az, hogy napról napra százas, sőt ezres nagyságrendben nő az alkalmazást letöltők száma.

– Hamburger, koncert, színház, könyv, utazás – a képernyőidő csökkentésével ilyen és ehhez hasonló szolgáltatásokhoz, termékekhez juthatnak hozzá kedvezményesen a felhasználók. Ezek jelentik a legjobb motivációt az applikáció célcsoportjának számító egyetemista korosztály számára?

T. A.: Igen, mert ezek hozzáadnak valamit a mindennapi élményeikhez, és ez az, ami szerintem első körben nagyon fontos. Az egyetemista ugyanakkor erősen érzékeny, értékeli, ha kedvező áron juthat hozzá valamihez. A kuponok kitalálásánál arra is gondoltunk, hogy olyasmit adjunk, ami egyezik a missziókkal, tehát ami valódi élményt, valódi tanulást kínál az alkalmazás használóinak. Először a tanulási időre próbáltuk biztosítani a telefonmentességet a koncentrált figyelem érdekében, de aztán láttuk, hogy a teljes jelenlétre ugyanúgy szükség van más élethelyzetekben is, például akár egy baráti sörözésen.

– Mit jelent Önöknek, hogy az Out!-tal a részesei lehetnek az Analóg November programnak?

T. A.: Ez egy újabb kihívás nekünk, mert most a középiskolások korosztályt kell megszólítanunk. Az Analóg November programban kiemelt jelentőségű a közösségi funkció és a versenyzés. Csoportok, osztályok közösen versenyezhetnek, ezzel inspirálva egymást. Sok vidéki iskola is bekapcsolódott az akcióba, ami feladta nekünk a leckét, hiszen számukra is releváns kedvezménypartnereket kellett és kell találnunk. Az Analóg Novemberhez egész hónapban lehet csatlakozni, az akció november 30-áig tart.

– Kérdésként felvetődhet, nincs-e valami ellentmondás abban, hogy telefonos applikáció segít a fiataloknak lerakni a telefont...

T. A.: Sokszor megkapjuk ezt a kritikát. De mi nem kívánni akarjuk a telefont az életünkéből, hanem visszanyerni

J. G.: Úgy gondolom, már az is eredmény, ha sikerül elérünk egy fokozatos csökkentést. Semmiképpen nem akarunk digitális bennszületekből digitális analfabétákat nevelni. Tudatos telefonhasználóvá válni, mértéket tartani, ez a cél, ez már sok szempontból javítja az ember életminőségét.

– Kikkel zajlanak tárgyalások, honnan várnak támogatókat?

T. A.: Egyfolytában keresünk a partnereket. Kezdetben a lokális élményszolgáltatókra koncentráltunk, de mára kiszélesedett a kör. A 2026-os EFOTT például már biztosan ad kedvezményt a felhasználóinknak. Az A38 hajó koncertjegyekkel és fogyasztási kedvezménnyel támogatja a kezdeményezésünket. Tárgyalunk busztársasággal, kávézó- és étteremláncsal. Nemzetközi brandek is nyitnak felénk, a MyProtein például komoly kedvezményt ad az appot használóknak. Nagyon várjuk további partnerek jelentkezését is.

N. L.: A napokban keresett meg bennünket egy erdélyi gasztrolánc. Reménykedünk abban, hogy a cégek felügyelnek erre a kezdeményezésre, átérezve, hogy közös felelősség felvállalni ezt az ügyet. És egyetlen cégnél sem lehet mindegy, hogy egy jó ügy támogatásával a jövő vásárlóit vonzza magához. A lehetséges partnerekhez való eljutásban sokat segít nekünk a Szent István Intézet és a Kapcsolj ki! mozgalom.

– Milyen célok lebegnek a szemük előtt, és hogyan foglalkoztatja őket ennek a vállalkozásnak az üzenete?

J. G.: Azt szeretnénk, ha mindenki életében téma lenne a telefonhasználat, ha mindenki érezné a probléma súlyát. Elsőként azok töltötték le az appunkat, akik felismerték, hogy gondjuk van a telefonhasználattal, és el akartak indulni a tudatosság útján.

Analóg November

Az Analóg November a Szent István Intézet, a Kapcsolj Ki! mozgalom és az Out! applikáció által indított hagyományteremtő kezdeményezés, amelynek célja a fiatalok mentális és fizikai egészségének és életminőségének hosszú távú javítása.

A 2025. november 3., 0 óra és november 30., 24 óra között zajló akcióban arra biztatják a programhoz csatlakozó iskolák tanulóit, tanárait és szülői közösségeit, hogy az Out! applikáció segítségével gyűjtsenek minél többen, minél több offline időt az iskolájuk nevére. A legtöbb offline időt összegyűjtő iskolák sportszerutalványokat és könyveket nyerhetnek. Az applikációt bármikor bárki letöltheti (AppStore, Google Play).

fölötte az irányítást. Nem antitech, hanem prohuman beállítottság ez. Nem vagyunk technikaellenesek, hanem az emberért akarjuk használni a technikát. A nap mindenkinél huszonegy órából áll. Amit a képernyőidőből lefarag az ember, azt tudja másra fordítani. Ez az applikáció segít csökkenteni a telefonozással töltött időt, arra tanít, hogy az ember kontrollálja a képernyőhasználatot.

T. A.: Szeretnénk, ha menő érzés lenne, hogy outolsz, hogy leraktad a telefont. „Az offline az új menő” elv alapján jó volna trendivé tenni az analóg életet, identitást adni a fiataloknak. Természetesen fontos számunkra a terjeszkedés is, már megjelentünk Erdélyben, és szeretnénk nemzetközivé válni. A fiataloknak azt üzenjük: Töltsétek le!

Trauttwein Éva
Fotó: Merényi Zita

ALBÉRLET

KIADÓ a Blaha Lujza tér közelében, József körüti, lift nélküli házban egy 46 négyzetméteres, második emeleti, egyedi gáz-konvektoros fűtésű lakás. Helyiségek: bútorozott szoba, konyha, fürdőszoba. Havi bérleti díj: 150 000 Ft + rezsi. Plébánosi ajánlás szükséges. Érdeklődni Dr. Breznay István plébánosnál lehet telefonon: +36/30-725-8797

INGATLAN

BUDAPESTEN, illetve vonzáskörzetében lakást vásárolnánk! Megbízható, katolikus, értelmiségi pár kétszobás lakást vásárolna, saját részre. Eltartási- vagy életjáradéki szerződés is megoldás lehet. Költözésben segítünk! Ha ismeretségi körében van eladandó lakás, kérem értesítsen! T.:06/70-234-0001, e-mail: csduba@gmail.com

RÉGISÉG

PAPÍR- ÉS FÉMPÉNZT, bélyeget, képeslapot, papírrégiséget és más régiségeket vásárolunk, illetve árverésre átveszünk. Budapest VI., Andrássy út 16. T.: 06/1-266-4154. Nyitva: hétfő–szerda 10–17, csütörtök 10–19 óra.

SZOLGÁLTATÁS

FOGSOROK, hidak készítése, javítása, szükség esetén háznál is. T.: 06/1-213-5726

Az Országos Magyar Cecília Egyesület (OMCE) szeretettel meghívja tagjait éves közgyűlésére
2025. november 21-én, pénteken 16 órától
a Központi Szemináriumba (Budapest V., Papnövelde u. 7.)

IMAÓRA

Kútvolgyi Szűz Mária-engesztelőkápolna: engesztelő viraszítás hazánk lelki megújulásáért minden csütörtökön 20 órától pénteken 5 óráig az Oltáriszentség előtt. Cím: Budapest XII., Galgóczy u. 49. (BKK: a Széll Kálmán térről a 128-as busszal a végállomásig, a Regőczy István térig.)

Az Örökimádás-templom (Budapest IX., Üllői út 75–77.) szentségimádási rendje: hétköznap 8 órától 18 óráig, vasárnap 12 órától 18 óráig. Minden csütörtökön a 17 órakor kezdődő imaórán, majd az azt követő szentmisén előre felvett miseszándékokért imádkoznak. Minden hónap első csütörtökén Erdő Péter bíboros celebrálásával papi és szerzetesi hivatásokért, a másodikon a templom karításcsoportjának szándékára, a harmadikon az imaládába elhelyezett szándékokért imádkoznak.

A Szent István-bazilika Mária-kápolnájában (Budapest V., Szent István tér 1.) égi kérésre, huszonhat éve minden csütörtökön 20 órától péntek reggel 5 óráig engesztelő imavirrasztást tartunk Magyarországra, a magyarság lelki megújulásáért. 21 órakor mindig más atya mutat be szentmisét a két legszentebb Szűz szándékára. Mindenkit szeretettel várunk! Imádkozzunk együtt!

Elsőpénteki missziós konferenciabeszédek a magyar családokhoz a városmajori Jézus Szíve-templomban (Budapest XII., Csaba utca 5.). A 18 órakor kezdődő szentmisék után a kistemplomban beszélgetés az elhangzott homíliáról. Mindenkit szeretettel várnak. Bővebb információ: <https://www.varos-majoriplebania.hu/>

Elváltakért és egyedül maradtakért mutatnak be szentmisét minden hónap első keddjén 17 órakor a budapest-belvárosi Nagybaldogasszony-főplébánia-templomban (Budapest V., Március 15. tér 2.). A szentmise után tematikus beszélgetésre hívják a résztvevőket.

Szentmisét mutatnak be Mindszenty József bíboros boldoggá avatásáért a városmajori Jézus Szíve-templomban (Budapest XII., Csaba u. 5.) 2025. december 6-án, szombaton 7 órakor.

forraspont.katolikus.hu

2025. NOVEMBER 15.

MTK SPORTPARK

DICSŐÍTÉS – TANÚSÁGTÉTELEK – SZENTSEGIMÁDÁS – TANÍTÁS – SZENTMISE

ADVENT ERDÉLYBEN

december 5-7. | 3 nap | 99.900 Ft/fő

ADVENT LENGYELORSZÁGBAN

december 5-7. | 3 nap | 114.900 Ft/fő

LOURDES-I ZARÁNDOKLAT

AZ ELSŐ JELENÉS ÉVFORDULÓJÁN

2026. február 9-12. | 4 nap | 359.900 Ft/fő

OLASZ SZENTEK ÉS SZENTÉLYEK NYOMÁN

2026. március 2-8. | 7 nap | 389.900 Ft/fő

MEDJUGORJEI ZARÁNDOKLAT

2026. március 11-15. | 5 nap | 159.900 Ft/fő

FATIMAI ZARÁNDOKLAT

PORTUGÁLIAI KÖRUTAZÁSSAL

2026. március 18-23. | 6 nap | 419.900 Ft/fő

ZARÁNDOKLAT DÉL-OLASZORSZÁGBA

(SAN GIOVANNI ROTONDO ÉS BARI)

2026. március 20-25. | 6 nap | 459.900 Ft/fő

AZ ISTENI IRGALMASSÁG ÜNNEPE

ZARÁNDOKLAT LENGYELORSZÁGBA

2026. április 8-12. | 5 nap | 189.900 Ft/fő

ZARÁNDOKKÖRÚT TOSZKÁNÁBA

2026. április 20-26. | 7 nap | 399.900 Ft/fő

VIA SACRA ZARÁNDOK UTAZÁSI IRODA
+36 20 500 5050
www.viasacra.hu

LELKIGYAKORLAT

A Szent Gellért Lelkigyakorlatos Házban (Leányfalu, Móríc Zsigmond út 141.): december 4-én 16 órától 7-én 13 óráig ADVENT-i lelkigyakorlat Osztie Zoltán atyával. December 11-én 18 órától 14-én 13 óráig Gál Péter atya lelkigyakorlata: „Belső gyógyulás”. Elérhetőség: 06/26-383-212, 06/30-466-0749

Bánatszelídítő. A halál közelségével és a gyász fájdalomának terhével küzdőknek, valamint a mindennapi veszteségeinknek való továbblépéshez szeretnénk segítséget nyújtani sorstárscsoportjainkban. Találkozás a Pasaréti Közösségi Ház (Budapest II., Pasaréti út 102.) első emeleti termében kéthetente szerda délelőtt 10 órától 11.30-ig, a Szent Anna Plébánia (Budapest I., Aranyhal u. 1., a Baththyány téren, a templom mögött) alsó hittantermében pedig kéthetente szerda esténként 18 órától 19.30-ig. Időpontok: 2025. november 26., december 3., 17. Az együttléteket – segítő sorstársakkal – Tegzes Katalin SA nővér vezeti (tegzesk@hotmail.com, 06/30-462-9272).

Hivatástisztázó lelkigyakorlatot tartanak a ferencesek Szécsényben (szécsényi ferences kolostor - Szécsény, Haynald Lajos u. 9.) minden 18 és 35 év közötti, egyedülálló, katolikus keresztény és a ferences lelkeség iránt érdeklődő férfiaknak, november 21. és 23. között. Jelentkezési határidő: november 18. További információkért a hivatas@ferencesek.hu e-mail-címen lehet érdeklődni.

GYÓNTATÁS

Többnyelvű szentgyónási lehetőség a pesti ferenceseknél. A budapest-belvárosi ferences templomban (Budapest V., kerület, Ferenciek tere) lehetőséget biztosítanak a gónás szentségében való részesülésre azoknak is, akik Budapesten vagy akár Magyarországra más részén élnek, de nem beszélnek magyarul, akárcsak azoknak, akik turistaként látogatnak el hozzájuk vagy különböző nemzeti kisebbségekhez tartoznak.

MÉCS NAPOK

MÉCS Napok – lelkigyakorlat házaspároknak. A MÉCS Napok lelkigyakorlatokat a MÉCS-ben szolgálatot vállaló papok és házaspárok szervezik minden érdeklődőnek. Szeretettel várják a három évnél régebb óta szentségi (vagy rendezhető) házasságban élő házaspárokat a következő alkalomra: 2025. november 21-23., péntek estétől vasárnap délutánig, a Budatétényi Verbita Szent Arnold Lelkigyakorlatos Háza (Budapest XXII., Bajcsy-Zsilinszky u. 3-5.). A programot vezeti: Mészáros Domonkos OP. Jelentkezési határidő: november 16., vasárnap. További információ: <https://mecshonlap.hu>

EMLÉKMISE

Szent Charles de Foucauld (Károly testvér) halálának 109. évfordulójára emlékezünk a 2025. december 1-jén, hétfőn 18 órakor kezdődő szentmisén. Előtte 17 órától csendes szentségimádás lesz. Helyszín: Egyetemi (Kisboldogasszony-) templom (Budapest V., Egyetem tér/Papnövelde u.). Szeretettel hívunk és várunk! Jézus Kistestvérei és a Názáret Közösség tagjai. www.jezuskis-testverei.hu, www.nazaret.hu

ÉLETVÉDŐ NAP

Gyermeekáldás – A gyermek áldás címmel rendezik meg az V. Országos Életvédő Napot Debrecenben november 22-én, szombaton 8-18 óra között, a Szent Efrém Görögkatolikus Általános Iskolában (Debrecen, Kossuth u. 44.). Témák többek között: Létezik-e „katolikus lombik”?; Ciklus show; Kilenc hónap - Egy tanév; Abortusz, vetélés utáni gyógyulás; Kiskorúak babavárása. A rendezvény ingyenes, de regisztrációhoz kötött. Bővebb információk: <https://hd.gorogkatolikus.hu/>

RÓZSAFÜZÉR-IMÁDSÁG

TÉRden álló férfiak rózsafüzér-imádsága lesz Budapesten, a Szent István-bazilika előtti téren, december 6., elsőszombaton 10 órától. Gyülekező 09.45 órától. A hívó férfiak együtt, térdren fohászkodnak a Szűzanya közbenjárásáért, az önazonosság megerősödéséért, szívbéli békéért, a kiengesztelődésért, a hitben való gyarapodásukért, az Istenhez való megtérésért, a férfitestvérek imádságban való megerősödéséért, valamint gyermekeinkért, családjainkért és egész imádkozó nemzetünkért. A

JÓTÉKONYSÁGI KONCERT

2025. december 3. 19.00
NEMZETI SZÍNHÁZ

Az esemény bevételéből
a kenyai Bogo Bogo nyomornegyedben élő fogyatékos gyermekeket és családjukat támogatjuk.

JEGYVÁSÁRLÁS

nemzetkozi.maltai.hu/jegyvasarlas

szervezők kérik, hogy ahol imádkoznak bátor férfiak, jelezzék a szivekszovetsegemisszioja@gmail.com e-mail-címen, valamint küldjenek képet, összefoglalást, tanúságtételt, valamint imaszándékokat is.

EMLÉKMISE

Rekviem az egyházi iskolák elhunyt tanáraiért és diákjaiért Budapesten, a Margit körüti ferences plébániatemplomban (Budapest II., Margit körút 23.) november 15-én, szombaton 16 órakor. A főcelebráns Farkas István (alias Lupus atya) piarista szerzetes, a házigazda Lukovits Milán OFM lesz. A szentmisére és az azt követő agapéra szeretettel várják a férfi- és a női szerzetesrendek, az evangélikus, a görög- és a római katolikus, valamint a református egyházak által fenntartott iskolák jelenlegi és egykori tanárait, növendékeit.

ELŐADÁS

A Sapientia Pedagógus Fórum következő előadására várják az érdeklődő pedagógusokat november 18-án, kedden 16–18.30 óra között a Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskolán (Budapest V., Piarista köz 1.). A tér pedagógiája - Az iskolaépítéset mint a keresztény közösségformálás eszköze című előadást Cseh András DLA, Pro Architectura díjas építész, a CAN Architects társalapítója tartja. A program ingyenes, de regisztrációhoz kötött. Bővebb információk: <https://sapientia.hu/>

A Sapientia Szabadegyetem következő alkalma 2025. november 18-án, kedden 19 órától lesz a Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskolán (Budapest V., Piarista köz 1.). Téma: Utolsó Vacsora a messiás északon – Karen Blixen: Babette lakomája című elbeszélésének teológiai olvasata. Előadó: Dériné Stark Zsófia. Karen Blixen dán író nő legtöbb elbeszélésében allúziókba, illeszkedő analógiákba rejtetten jeleníti meg igazi mondanivalóját, az olvasótól szellemi erőfeszítést, asszociációs készséget várva. Az előadás bevezetőjében a rövid életrajzi áttekintés után az öszövétségi és újszövetségi lakomákat idézi fel. Ezt követően Babette lakomájának vallásos értelmezését mutatja be, kiemelve az Utolsó Vacsora-párhuzamot. További információ: www.sapientia.hu

NYÍLT NAP

A Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskola (Budapest V., Piarista köz 1.) november 20-án, csütörtökön 9 és 13 óra között nyílt napot tart: bepillantás a főiskola életébe, találkozási lehetőség oktatókkal, beszélgetési lehetőség hallgatókkal. Szeretettel várnak minden érdeklődőt.

KIÁLLÍTÁS

A veszprémi várnegyedet bemutató séták két új, különleges helyszínnel bővülnek. A látogatók ezentúl leereszkedhetnek

www.missziotours.hu

ZARÁNDOKLAT RÓMÁBA ÉS A VATIKÁNBA
'26.03.02-06. (5/4), 339 900 Ft/fő
Lelkivezető: **Panyí József atya**
'26.05.01-05 (5/4), 339 900 Ft/fő
Lelkivezető: **Bőjte Csaba ferences testvér**

MEDJUGORJE – MOSTAR – SZARAJEVÓ
'26.03.12-15. (4/3), 139 900 Ft/fő
Lelkivezető: **Molnár Tamás atya**
'26.04.29-05.03. (5/4), 154 900 Ft/fő
Lelkivezető: **Cséry Gergő atya**

ZARÁNDOKLAT FATIMÁBA PORTÓVAL
'26.03.16-22. (7/6), 444 900 Ft/fő
Lelkivezető: **Szlama Ákos atya**

LOURDES ÉS A FRANCIA BASZKFÖLD
'26.04.07-11. (5/4), 354 900 Ft/fő
Lelkivezető: **Sziklai Dávid atya**

ZARÁNDOKLAT OLASZ SZENTEK NYOMÁBAN
'26.04.13-19. (7/6), 329 900 Ft/fő
Lelkivezetők: **Papp László és Bökő Péter atyák**

ZARÁNDOKLAT PRÁGÁBA
'26.04.30-05.03. (4/3), 159 900 Ft/fő
Lelkivezető: **Michels Antal atya**

ZARÁNDOKÚT TÖRÖKORSZÁGBA "NICEAI HITVALLÁS"
'26.06.09-13. (5/4), 384 900 Ft/fő
Lelkivezető: **Oláh Dénes atya**
E-mail: missziotours@missziotours.hu
Tel.: **+36 20 565 3258**
Engedélyszám: U-00029

a föld alá, a Szent Mihály-főszekesegyház attemplomába, illetve felfedezhetik a Szent György-kápolna feltárt maradványait – ott, ahol ezer év története válik láthatóvá. A vezetett várséták egész évben látogathatók. A program időtartama körülbelül 60 perc, a csoportok létszáma korlátozott. A találkozási pont minden esetben a Biró-Giczey ház (Veszprém, Vár utca 31. Telefon: +36/20-560-2010; e-mail: turizmus@veszpremiersekseg.hu). Bővebb információk: <https://vetk.hu/>

„Bogács és lilium – Magdolnák virágai” címmel ingyenes kiállítás tekinthető meg december bégéig a veszprémi várnegyedben a Biró-Giczey Ház freskós termeiben. A tárlat hétfő kivételével mindennap látogatható: keddtől péntekig 17–19 óráig, valamint szombaton és vasárnap 10–19 óráig. A Veszprémi Érsekség történetének egyik legjelentősebb eseményét, Bódi Mária Magdolna boldoggá avatását ünnepli ebben az évben. A liliumos vértanú névadó szentjének, Mária Magdolna életének eseményeit bemutató műtárgyakat nézve közelebb kerülhetünk Bódi Magdi és Szent Mária Magdolna titkaihoz.

Krisztus barátainak szabadságáról

Női és férfi szerzetes-elöljárók konferenciája Budapesten

A Magyarországi Rendfőnöknők Konferenciája (MRK) és a Férfi Szerzetes-elöljárók Konferenciája (FSZK) éves közös plenáris ülését tartották november 5-én a Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskolán, több mint kilencven szerzetes részvételével. Az MRK tagjai megválasztották elnöknek Kakucs Adél Petra domonkos nővért, és elnökhelyettesnek Takács Anitát, a Szociális Testvérek Társasága kerületi elöljáróját.

Az összejövetel szentmisével kezdődött a budapesti Piarista kápolnában. Zsódi Viktor, a Férfi Szerzetes-elöljárók Konferenciájának elnöke mondott szentbeszédet arról, hogy mit jelent a szerzetesi életben a türelem passiója, és hogyan legyenek a szerzetesek a remény zarándokai a béke útján. Idézett XIV. Leó október 8-ai katekéziséből, melyben a Szentatya feltette a kérdést: Milyen a feltámadt Úr, akire várunk? Látványos? Erőteljes? „Ellenkezőleg: diszkrétan közeledik, mint egy egyszerű vándor, egy éhes ember, aki egy kis kenyeret kér – mondta a pápa. – Mária Magdolna kertésznek nézi. Az emmauszi tanítványok idegennek vélik.”

Ebben rejlik a mi reményünk – emelte ki az FSZK elnöke. – Ha az Úr angyalok seregével, dicsősége teljében érkezne, a mi pislákoló lámpásunk kialudna szegyenében. De ő kérésznek álcázva jön. Nem a mi tűzünket kéri számon; ő az, aki „újra fellángoltatja” a szívet, ahogy az emmauszi tanítványokét. A pápa legfontosabb mondata a mi állapo-

tunkra vonatkozóan ez volt: „Néha azt gondoljuk, hogy az Úr csak az elcsendesedés, a lelki buzgóság perceiben látogat meg bennünket. Ezzel szemben a feltámadt Krisztus éppen a legsötétebb helyeken jön közel hozzánk: kudarcainkban, megfáradt kapcsolatainkban, a vállunkra nehezedő mindennapi terheinkben és elbátorítatlanító kétségeinkben.” Az „égő lámpás” tehát nem a mi érdemünk,

nem a mi teljesítményünk. A lámpásunk fénye az ő diszkrét jelenlétének felismerése – hangsúlyozta a piarista tartományfőnök.

A szentmise végén Kakucs Petra domonkos nővér az MRK–FSZK plenáris ülése nevében megköszönte Németh Emma szociális testvér, volt MRK-elnök szolgálatát. A találkozó a díszteremben folytatódott, ahol Bagyinszki Ágoston OFM, a Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskola rektora köszöntötte a jelenlévőket, majd ismertette a szerzetesi főiskola fejlesztési tervét. Ezt követően bemutattak az új elöljárók: Vaskó Mária SCSC, Takács Anita SSS, Kobus Edit FMM, Czako Ágnes SA, Tóth István Konstantin OSB a Szent Mór Bencés

Perjelségből és Herbert Dóra az Emmanuel közösségből.

A délelőtti előadások a hatalomgyakorlás és az engedelmisség témájáról szóltak. Deák Hedvig OP három kérdéssel kezdte előadását: Milyen engedelmisség? Milyen szabadság? Milyen emberképben gondolkodunk? Szükségünk van egy tágabb kontextusra, ahol az engedelmisség élni tud. Az engedelmisség elsősorban erény, amely szabadságot feltételez, nyitottságot a nagyobb jóra. Az teszi szükségessé, hogy az ember társas lény, és egy közös jót segít elő ez az erény – szögezte le az előadó. Teljesen engedelmes közösség az, ahol senkit sem kényszerítenek semmire, hanem mindenki felismeri a nagyobb jót mint célt. A szerzetesi engedelmisség tárgya az elöljáró parancsa. A Jézus Krisztus személyével való barátság keretében értelmezhető az engedelmisség úgy, mint ami a szeretet által teljesebbé tesz. Krisztus barátai számára szabadság és engedelmisség kéz a kézben járnak – emelte ki a domonkos nővér.

Legtöbbször önmagunkat keressük – kezdte előadását Juhász-Laczik Albin OSB, a Pannonhalmi Bencés

Gimnázium igazgatója. – Az engedelmisség azonban az „A te arcodat keressük, Urunk” felé irányít, terel minket. Engedelmisség és szabadság együtt járnak, nem kell különválasztani őket, együtt (is) értelmezhetők. Amikor engedelmeskedünk, az egy üzenet a külvilág számára. Tanúi vagyunk annak, hogy tágabban látunk, értelmezünk. Nemcsak a fát, hanem az egész erdőt látjuk – fogal-

mazott az előadó. Felolvasta a bencés regula 68. pontját, hozzáfűzve: ez a rész rendelkezik arról, hogy mi a teendő, ha egy testvérré lehetetlent bízunk. Olyan rétegzett a szöveg, hogy több napot lehetne eltölteni a rá való odahallgatással és az átbeszéléssel – mondta a bencés szerzetes. Befejezésül lehetséges kérdéseket tett fel a kiscsoportos beszélgetéshez: Hol éltem meg azt, hogy engedelmeskedtem, és ennek köszönhetően jobb lett valami? Hogyan segíthet ez az életemben? Hol éltem meg azt, hogy a közösségünkben ott van Isten? Az engedelmisség még az egységről is szól – mondta Juhász-Laczik Albin OSB. Végül Leó pápa szempontját

osztotta meg: Bármilyen történik, maradjunk együtt!

A délutáni első program pódiumbeszélgetés volt Dysmas de Lassus *Visszaélés és árulás* című könyvéről. A beszélgetés moderátora Dobszay Benedek OFM, az Emberi Méltóság Stratégia vezetője volt. A részt vevő szerzetesek – Takács Anita szociális testvér, Fejérdy Judit ciszterci nővér, Lukács János jezsuita és Galaczi Tibor piarista szerzetes – többek között arról beszélgettek, hogy az engedelmisség, az áldozatvállalás mikor ad életet, és mikor fordulhat át határátlépésbe, illetve hogy a közösség szempontjából nézve miként lehet radikálisan, de nem fanatikus módon élni. Mivel a szektásodás veszélye sok helyen fennáll, még egy közösségen belül is, érzékeltették, hogy a szerzetességben hol jelentkezhet az ennek a veszélynek való kitettség.

A plenáris ülés napján tartották a Magyarországi Rendfőnöknők Konferenciája rendes tagjainak szavazását. A tagok az MRK elnöki szolgálatára a következő három évre Kakucs Adél Petra domonkos nővért, az MRK eddigi elnökhelyettesét; az MRK elnökhelyettesi pozíciójára pedig Takács Anita testvért, a Szociális Testvérek Társasága kerületi elöljáróját választották meg. Az MRK új elnökségének tagjai: Kakucs Petra OP – elnök, Takács Anita SSS – elnökhelyettes, Kóródi Veronika SFP – elnökségi tag, Szentistváni Rita RSCJ – elnökségi tag, Ivanics Andrea SSND – elnökségi tag.

Forrás: Magyarországi Szerzetes-elöljárók Konferenciáinak Irodája
Fotó: Barlay Vince/piarista.hu

Felszentelték a földrengés után megújult norciai bazilikát

Renato Boccardo spoletonorciai érsek október 31-én újra felszentelte a 2016-os földrengés során szinte teljesen elpusztult, mostanra újjáépített norciai Szent Benedek-bazilikát. Az eredeti pompájában helyreállított templom ünnepélyes újrányítása alkalmából XIV. Leó pápa Pietro Parolin bíboros aláírásával üzenetet küldött.

„Leó pápa lélekben részt vesz ezen a jelentős eseményen, osztozik annak örömeiben, hogy a közösség ismét használatba veheti ezt a szent épületet, amely oly kedves a térség lakóinak. A Szentatya mély megelégedését fejezi ki mindazoknak – állami és helyi intézményeknek, tervezőknek, kézműveseknek és magánszemélyeknek –, akik kitartással és csodálatra méltó elkötelezettséggel lehetővé tették és különféle módon támogatták ezt a munkát, amelyet oly sokan követtek nyomon, és aminek befejezését már nagyon várták, nemcsak Umbriában és Olaszországban, hanem az országhatárokon túl is. Ennek a fontos, nagy történelmi és művészeti értékű műemléknek, valamint a bencés lelkiiség eleven központjának a helyreállítása mintegy látható jele annak a nehéz vallási újjászületési útnak, amelyet az elmúlt években az egész egyházmegye közössége megtett. A Szentatya reméli, hogy ez az örömdetes esemény felé-

leszti a keresztény nép hitét, és miközben a mennyi javak bőségét kéri a főpásztorra, a hatóságokra, a papokra, a szerzetesekre, szívből adja a jelenlévőkre apostoli áldását” – szólt a pápa üzenete.

A templomszentelés ünnepi szertartásán az olaszországi apátságokból érkezett tizenhat bencés püspök és apát vett részt, köztük Gualtiero Bassetti bíboros, a Perugia-Città della Pieve-i főegyházmegye nyugalmazott érseke és Jeremias Schröder, a Bencés Konföderáció prímás apátja, valamint a spoletonorciai főegyházmegye papjai.

Az olasz kormányt Francesco Lollobrigida mezőgazdasági, élelmiszer-ellátási és erdészeti miniszter, valamint Antonella Sberna, az Európai Parlament alelnöke képviselte. Az ünnepségen számos közéleti tisztségviselő volt jelen, köztük Guido Castelli szenátor, a kormány földrengés utáni helyreállításért és

újjáépítésért felelős különleges biztosa; Stefania Proietti, Umbria régió elnöke; több parlamenti képviselő, regionális tanácsos; Giuliano Boccanera, Norcia polgármestere; valamint a spoletonorciai főegyházmegye területén fekvő és más umbriai városok vezetői, köztük a regionális főváros, Perugia polgármestere.

A szentmise homíliáját Renato Boccardo spoletonorciai érsek mondta: „Ez a nap szent a mi Urunknak. Ne szomor-

kodjatok, hiszen az Úrban való öröm az erősségetek! – idézte az érsek Nehemias szavait, aki a babiloni száműzetésből visszatérő zsidókat vigasztalta az újjáépített jeruzsálemi templom felavatásakor (Neh 8,10). – Mi is kilenc éve vagyunk már »száműzetésben«, és ma este az öröm, a megelégedettség és a jogos büszkeség érzése tölti el szívünket, miközben megcsodáljuk a Szent Benedek-bazilikát, amelyet a 2016-os földrengés okozta súlyos károk után eredeti pompájában állítottak helyre.

A város püspöke szívesen ad hangot a közös csodálatnak és hálának mindazok iránt, akik különböző módon és felölősséggel, szeretettel és építészeti bölcsességgel elvégezték az újjáépítés nagyszzerű munkáját” – kezdte beszédét Renato Boccardo érsek. „A bazilika kapui ma újra megnyílnak, hogy befogadják mindazokat, akik idejőnnek, hogy fényt és erőt merítsenek a keresztény élet útjához. Hívóként jól tudjuk, hogy egy pompás épület

nem elég ahhoz, hogy Isten háza legyen az emberek otthonai között. Csak egy olyan közösség tudja megtartani az Urat, amely a napok múlásával szenvedélyesen éli az igaz, jó és igazságos dolgok őszinte keresését.

Ennek a templomnak a szépségéhez társuljon egy olyan nép szépsége, mely az Ige és az Eucharisztia köré épül, amely testvéri kapcsolatokat épít, amely elkötelezett egy mindenkivel szemben befogadóbb és irgalmasabb társadalom iránt – emelte ki Renato Boccardo érsek. – Nursiai Szent Benedekről életrajzírójra, Nagy Szent Gergely pápa említi, hogy »az erényével ragyogott a romlás idején«. Egy bárbar inváziókkal, dinasztikus harcokkal és az intézmények összeomlásával sújtott Európában Benedek alakja stabilitást, rendet és békét jelentett. Ezért a bazilika szélesre tárt kapui arra is hívunk minket, hogy táguítsuk ki tekintetünket, és öleljük át kontinensünket, amelyre 60 évvel ezelőtt VI. Pál pápa a bölcsesség mestereként mutatott rá, és Szent Benedeket annak védőszentjévé tette.

Európa ma az ideológiai és erkölcsi sérülések sebeit viseli, amelyek aláásták a lelket – fogalmazott az érsek. – Ennek jelei a vallási tudat fokozatos elpárolgása, az etikai relativizmus, amely gyengíti a társadalmi összetartást, a háború, amely mind erőszakosabban kopogtat az ajtaján, a fegyverkezési verseny, amely azt az energiát és erőforrást fekteti be, amit a szolidaritáson ala-

puló fejlődésre lehetne fordítani. Továbbá az antiszemitizmus visszatérő kísértése, hogy megosztó falakat emeljünk, ahelyett, hogy elköteleznénk magunkat az egyesítő hidak építése mellett. A politikai fronton is sokasodnak a törékenységi jelei: instabil kormányok, ideológiai polarizáció, a populizmus és a nacionalizmus térnyerése, valamint a demokratikus intézményekbe vetett hit elvesztése. Ehhez járul a növekvő individualizmus, amely gyengíti a közösségi érzést, továbbá a kulturális emlékezet elvesztése, amely felkészületlenné tesz minket, hogy szembenézzünk a jelen kihívásaival.

Ebben az összefüggésben a Szent Benedekhez való visszatérés nem nosztalgia, hanem prófétai tett. Norcia szentje egy olyan közösség atyja volt, amely a szeretetben egyesíti a különböző testvéreket, a konfliktusokat nem tekintélyelvűséggel, hanem türelemmel és megkülönböztető jellegű ítélőképeséggel oldja meg. Az általa hirdetett béke nem formális megállapodásokon vagy bizonytalan egyen-súlyozásokon alapul, hanem belső megtérésen, a szívek átalakulásán; egy olyan békén, amely életmóddá és az együttélés alapjává válik. Mert az egység nem azzal épül, hogy eltöröljük azt, amik vagyunk, hanem azzal, hogy abból gyökerezünk, ami összeköt bennünket, hogy aztán befogadjuk és integráljuk a különbözőt.”

Forrás: Vatican News
Fotó: Vatican News

HÍREK KÉPEKBEN

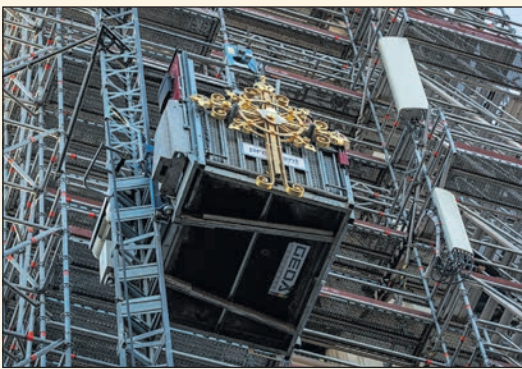

• **A Szeretet Misszionáriusai**, közismert nevükön Teréz anya nővérei november 8-án – a helybeliek meghívására – közel negyven hajléktalan emberrel érkeztek a budavári Nagyboldogasszony-főplébániára, ahol terített asztalnál együtt ebédelték a plébániaközösség tagjaival. A meleg ebédet és a házi süteményeket az esztergomi Prímás Pince készítette és ajánlotta fel.

• **Veres András győri megyéspüspök** november 6-án megáldotta a Prohászka Ottokár Orsolyita Gimnázium, Általános Iskola és Óvoda multifunkcionális sportcsarnokának alapkövét Győr belvárosában. A sportcsarnok kilencszáz gyermeknek nyújt majd sportolási lehetőséget.

• **Ünnepélyes pillanatnak lehettek** tanúi a kőszegiek november 5-én: a Jézus Szíve-templom évek óta tartó felújításának egyik állomásaként viszatették a helyére a torony több mint száz kilogrammos, az elmúlt hónapokban felújított keresztjét, amelyet Fekete Szabolcs Benedek szombathelyi segédpüspök áldott meg.

Nyolcvanéves

az

Új Ember

1945. augusztus 9-én jelent meg az **Új Ember** első száma. Lapunk nyolcvanéves fennállását ünnepelve cikksorozatot indítottunk, válogatva az elmúlt évtizedek írásainak legjavából. Ezúttal a kétszáz éve született Jókai Mór unokája, Feszty Mása (1894-1979) festőművész írását közöljük az 1978. augusztus 13-án megjelent számból.

Úti Boldogasszony

Azt a Szűz Mária képet —, amely a budapesti Jézus Szíve templom külső falán függ —, nagyon sok ember ösmeri. Éppen azért, mert az utcán van, önkénytelen is rá kell, hogy pillantson minden járókelő. Miért Úti Boldogasszony? És miért van künn az utcán, miért nem benn a templomban?

Boldogult Páter Reisz Elemértől tudom a történetét.

A XVI. században, amikor Loyolai Szt. Ignác a spanyolországi Manréza barlangban megírta alapítandó rendje szabályait és már maga körül érezte azokat, akikről tudta, hogy a megalapítandó rend oszlopai lesznek —, Xavéri Szt. Ferencel, Borromei Szt. Károllyal, sok sok böjtölés, imádkozás, lelki erőgyűjtés után elindultak a nagy útra, Rómába, hogy a Szentatyától megkapják rendjük megalapításához az engedélyt. Útjuk végén (az akkori utazási viszonyok között Spanyolországból Rómába), a cél előtt —, azt már nem tudom, hogy Róma falán belül vagy kívül — de a Rómába vezető út végén megláttak egy kis kápolnát. Természetesen betértek oda imádkozni. A kis kápolna oltárképén egy Madonna, karján a kis Jézussal. Régi kép lehetett, mert még nem a XVI. századi reneszánsz stílusában készült, hanem körülbelül a XIV. században. Merev, kemény vonások. De az első Szűzanya kép, amit Rómában megláttak. Így természetes, hogy buzgón imádkoztak előtte és kérték a Szűzanya segítségét álmuk megvalósításához. Amikor azután a Szentatya fogadta őket, és megadta az engedélyt, mi sem természetesebb, mint-hogy visszamenet is térdreborultak és hálálkodtak kérésük meghallgatásáért. Amikor évek múlva sikerült felépíteniük Rómában is templomukat — a ma is álló Il Gesu templomot —, az a vágyuk támadt, hogy az útmenti kis kápolnában levő Szűzanya képet megszerezzék templomuk kegyképének. Kérték

tehát a kápolna plébánosát, de kereken elutasította őket. Mégsem csüggedtek! Elmentek a Szentatyához, elpanaszolták bánatukat. A Szentatya, aki már ismerte és megszerette ezeket az embereket, azonnal intézkedett és meghagyta a plébánosnak, hogy adja oda a képet. Mit tehetett? Odaadta... A jezsuiták alapítói pedig boldogan helyezték el a már felépült szép templomukban — ahol ma is Látható.

Hát ezért Úti Boldogasszony.

Páter Reisz Elemér volt az 50- es években a Jézus Szíve templom gondnoka. Az ő ötlete volt, hogy ugyanabban a mozdulatban, ugyanazokban a ruha színekben, ugyanazzal a koronával fejükön fessek meg a boldogságos Szűzanyát és a kis Jézust, de mai elgondolásban, hogy az arcoknak meleg legyen a tekintete, hogy a szívekhez szólnak. Művészileg értékesebb az eredeti, a XIV. század merev képe, de a lelkeket jobban megfogja a szemek lélekbe látó tekintete. Ez a kép története...

Abban az időben, amikor a képet festettem (és azután vagy 2 éven át sok jezsuita szentet: Loyolai Szt. Ignácot, Xavéri Szt. Ferencet, Rodrigéz Szt. Alfonzot, Szt. Alajost, Gonzága Alajost), elég nehéz körülmények között éltem. Egyszer, sohasem felejttem el, feljött hozzám a várba Reisz atya. Amint belépett, összeborzongott: de hideg van itt, hát nem fűt? (Ez abban az időben történt, amikor nehéz volt tüzelőt szerezni.) És délután már a ház előtt állt egy kocsi fa, meg szén.

Egy más alkalommal feljött hozzám és leült a díványomra, ami fekhelyem volt. Mint akit vipera csíp, úgy ugrott fel: Maga ezen alszik? És még nem törték el a bordáit a dívány kiálló vasrugói? Még aznap ott volt egy kítúnó, kényelmes heverő, ma is ez az ágyam.

Bemutatjuk Egyházunk új szentjeit

Peter To Rot vértanú, a házasság szentségének védelmezője

Hét új szentet avatott XIV. Leó pápa október 19-én, vasárnap a Szent Péter téren bemutatott ünnepi szentmise keretében. Pápua Új-Guinea első szentje, Peter To Rot a második világháború idején világi hitoktatóként dolgozott. A hódító japánok börtönbe zárták és a hite miatt végül megmérgezték. Szent II. János Pál pápa 1995-ben az óceániai országban tett látogatása során avatta boldoggá.

Peter To Rot 1912-ben született a Rakunai nevű kis faluban, harminc évvel azután, hogy 1882-ben az első misszionáriusok megérkeztek Új-Britannia szigetére, amely ma Pápua Új-Guinea része. Édesapja, Angelo To Puia, a falu vezetője és édesanyja, Maria Ia Tumul felnőttként keresztelkedtek meg, így szülőföldjük első keresztény nemzedékéhez tartoztak. A házasságukból született hat gyermek közül Peter a harmadik volt.

A harmincas évek elején, alig tizenhét évesen, Peter belépett a katekétaiskolába. 1933-ban, az év elején hazatért, és katekétaként kezdett dolgozni szülőfalujában, mindössze huszonegy évesen. 1936-ra, három év szolgálat után Peter To Rot elnyerte Rakunai és a környező falvak lakóinak szeretetét és tiszteletét. 1936. november 11-én a rakunai plébániatemplomban házasságot kötött Paula Ia Varpittal; három gyermekük született.

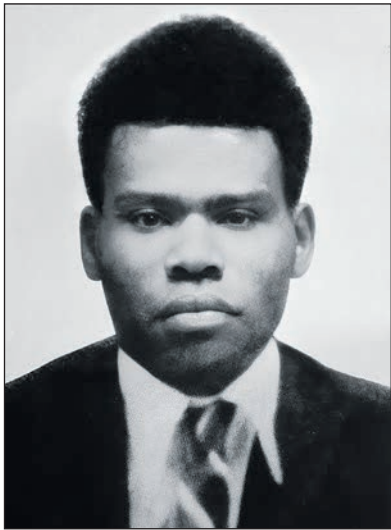
1942-ben, amikor a japánok megszállták az akkori Pápua Új-Guinea egy részét, a legelső intézkedéseik egyike az volt, hogy bebörtönözték a külföldi misszionáriusokat. Papok híján – mivel akkor még nem létezett helyi klérus – Új-Britannia híveinek ezrei maradtak lekipásztorok nélkül, így nem volt, aki vezesse őket és őrizze a hitüket. Ebben a sorsdöntő pillanatban a harmincéves katekéta, Peter To Rot a hit óriásaként emelkedett ki: magára vállalta a felelősséget, hogy életben tartsa népe reményét

az előző gyarmati kormányzat. Sajnos a törzfőnökök nagy többsége elfogadta az ajánlatot, és a többnejűség ismét elterjedt közöttük.

Peter To Rot úgy válaszolt ezekre a fejleményekre, ahogyan az várható volt, hiszen kezdettől fogva nyíltan elítélte a poligámiát mint pogány gyakorlatot, amely a keresztények számára elfogadhatatlan. Minden rendelkezésére álló eszközt felhasználta, hogy meggyőzze a katolikusokat, álljanak ellen ennek a szokásnak. Tudta, hogy álláspontjának fenntartása miatt letartóztathatják vagy meg is ölhetik, de ilyen súlyos veszéllyel szemben nem hallgathatott. Megértette és tanította, hogy a házassági kötelék természeténél fogva felbonthatatlan és életre szóló.

Ebben az új helyzetben Peter To Rot kész volt minden erejével harcolni, és ha szükséges, életét is felajánlani végső áldozatként Istennek. Prédikációi, valamint Isten törvényéhez és a házasság szentségének tiszteletben tartásához való ragaszkodása miatt To Rot sok helyi és japán férfi gyűlöletét vonta magára; olyanokét, akiket a bujaság vezérelt. Voltak közöttük rendőrök, katonák és befolyásos emberek is, akiknek hatalmukban állt örökre elhallgattatni őt.

Peter To Rotot valóban letartóztatták, többször is megfenyegették, és mindig arra próbálták rávenni, hagyjon fel apostoli szolgálatával, és fogadja el ezeket a gyalázatos gyakorlatokat. Utoljára 1945 áprilisában vagy júniusában börtönözték be. Letartóztatásának első pillanatától kezdve meg volt győződve arról, hogy börtönben fog meghalni. A halála előtti napon a faluja egyik vezetőjének lehetősége adódott arra, hogy találkozzon vele. Ő volt az, aki To Rottól személyesen hallhatta legvilágosabb és legszebb vallomását: „Azokért vagyok itt, akik megszegik a házassági fogadalmukat, és azokért, akik nem akarják, hogy Isten műve folytatódjék. Ennyi. Meg kell halnom. Te menj vissza, és gondoskodj a népről! Engem már halálra ítélték.”

és hitét. A japánok által előírt vallásgyakorlási tilalom ellenére Peter To Rot példamutató apostoli szolgálatot végzett falujában, valamint a szomszédos közösségekben is, mert sok katekéta félelmében felhagyott a hivatásával. Peter minden idejét a betegek látogatásának, a gyermekek megkeresztelésének, a közösséggel való imádságnak, a jegyespárok házasságra való felkészítésének, a halottak eltemetésének és az Eucharisztia kiszolgáltatásának szentelte. A japánok jelentette veszélyek és fenyegetések ellenére gyakran öt-hat órát gyalogolt, hogy titokban eljussan a börtönbe, ahol a misszionáriusokat tartották fogva, s elhozza tőlük a megszentelt ostyákat, melyeket azután titokban szolgáltattott ki a falvakban.

1944 júniusában a japánok már tudták, hogy a vereségük elkerülhetetlen. Annak érdekében, hogy elnyerjék a falvak vezetőinek támogatását, a japán hatóságok legalizálták a hagyományos poligámiát, amit tiltott a Katolikus Egyház és

Felesége, Paula Ia Varpit így emlékezett vissza utolsó találkozásukra: „Csak egyszer kértem Peter To Rotot, hogy hagyja abba a lekipásztori munkáját. Ez a halála napja volt, amikor utoljára látogattam meg a börtönben. Korábban sosem kértem ilyesmit, mert tudtam, hogy rendíthetetlen állhatatossága, mély hite és a szolgálatába vetett elszántsága miatt nem lett volna hajlandó megfontolni egy ilyen kérést. Könyörgésemre Peter To Rot válasza ez volt: »Ne akadályozz meg a munkámban! Ez Isten műve.«”

1945. július 7-én este két japán orvos lépett be a katekéta börtöncellájába. Az egyikük injekciót adott neki, majd arra utasította, hogy fekdődjön le. Nem sokkal ezután Peter To Rot nyugtalanná vált, úgy tűnt, hányni próbál. Az orvos ekkor letakarta a száját és erősen lefogta, amíg ki nem adta utolsó leheletét.

Fordította: Hollósi Judit
Forrás: Causesanti.va
Fotó: Vatican News